C:\Users\Plazma\Desktop\Krimi\Gulik\Gulik Robert-Rano opice SK.pdb

PDB Name: Robert_van_Gulik-Ráno_opice_SK
Creator ID: REAd
PDB Type: TEXt
Version: 0
Unique ID Seed: 0
Creation Date: 16.8.1973
Modification Date: 16.8.1973
Last Backup Date: 1.1.1970
Modification Number: 0

Ráno opice

Robert van Gulik

Postavy :

Sudca TI	- okresný sudca z Chan-jüanu r. 666 n. l.
TAO Kan	- jeho pobočník
WANG	- lekárnik
LENG	- majiteľ záložne
SENG Ťiou	- tulák
Slečna SENGOVÁ	- jeho sestra
ČANG	- druhý tulák

Venované pamiatke môjho dobrého priateľa gibona Bubu, ktorý zomrel 12. júla 1962 v Port Dicksone v Malajsku.

Sudca Ti vychutnával chládok letného rána na otvorenej terase, ktorá sa tiahla pozdĺž celej zadnej časti jeho oficiálnej rezidencie. Pred chvíľou dorañajkoval v kruhu svojej rodiny a teraz sedel vonku a popíjal čaj osamote. Zvykol si na to za ten rok, čo slúžil ako sudca v chan-jiianskom jazernom kraji. Pritiahol si prútené kreslo tesne k ozdobnému mramorovému zábradliu. Pohládzal si dlhú čiernu bradu a pokojne hľadel na vysoké stromy a husté kríky, ktoré rástli na svahu priamo pred terasou a tvorili akýsi ochranný val sviežej zelene. Z lesa doliehalo švitorenie vtáčkov a v diaľke hučal vodopád. Škoda, pomyslel si sudca s ľútosťou, že tieto chvíle uvoľnenia a tichej pohody bývajú také krátke, čo nevidieť bude sa musieť pobrať do súdnej kancelárie a prezrieť si dnešnú rannú poštu.
Vtom začul, ako zašuchotalo lístie a zapraskali konáre. Vo vrchovcoch stromov sa mihli dve čierne chlpaté telá. Dlhými tenkými rukami sa prehupovali z konára na konár a zanechávali za sebou spŕšku padajúceho lístia. Sudca s úsmevom sledoval gibony. Zakaždým, keď prebehli okolo jeho rezidencie, obdivoval pôvabnú pružnosť ich pohybov. Hoci gibony, žijúce na svahu, boli dosť plaché, postupne si zvykli na osamelú postavu, ktorá tam sedávala každé ráno. Zavše jeden z nich na chvíľočku zastal a šikovne chytil banán, ktorý mu sudca Ti hodil.
Lístie opäť zašušťalo. Zjavil sa ďalší gibon. Pohyboval sa pomaly a používal iba jednu dlhú ruku a nohy podobné rukám. V ľavej ruke držal akýsi malý predmet. Gibon zastal pred terasou, zoskočil na nižšiu haluz a zvedavo uprel na sudcu svoje okrúhle hnedé očká.
Až teraz sudca Ti rozoznal, čo má opica v ľavej ruke: bol to zlatý prsteň s veľkým trblietavým drahokamom. Vedel, že gibony neraz uchmatnú malé predmety, ktoré sa irn zapáčia, no vedel i to, že ich záujem o ne zvyčajne netrvá dlho, najmä ak zistia, že ukradnutá vec sa nedá zjesť. Ak neprinúti gibona, aby prsteň v tej chvíli pustil, určite ho odhodí niekde v pralese a majiteľ ho už nikdy viac nedostane.
Keďže sudca nemal po ruke nijaké ovocie, ktorým by odlákal gibonovu pozornosť od prsteňa, rýchlo vytiahol z rukáva škatuľku s kremeňom a ocieľkou, rozložil jej obsah na čajový stolík a každú vec pozorne obzeral aj ovoniaval. Kútikom oka sledoval, či ho gibon pozoruje. Vzápätí opica pustila prsteň, prehupla sa na najnižšiu haluz a zostala na nej visieť na svojich dlhých tenkých rukách, pričom dychtivo sledovala každý sudcov pohyb. Sudcovi Ti neušlo, že v čiernej kožušine gibona sa zachytilo zopár stebiel slamy. Nevedel však nadlho upútať prelietavú pozornosť zvieraťa. Gibon priateľsky zaškriekal ‚vak, vak!' vyšvihol sa na vyšší konár a zmizol medzi zeleným lístím.
Sudca Ti prekročil zábradlie a zišiel dolu medzi machom obras-tené balvany, ktoré vrúbili spodnú časť horského svahu. Čoskoro zazrel ligotavý prsteň, zdvihol ho a vyliezol späť na terasu. Keď si ho lepšie obzrel, zistil, že prsteň je pomerne dosť veľký, zrejme mužský. Tvorili ho dva navzájom prepletené draky z čistého zlata, aj smaragd bol neobyčajne veľký a cenný. Majiteľ iste bude šťastný, keď získa späť takú vzácnu starožitnosť. Práve chcel schovať prsteň do rukáva, keď na jeho vnútornej strane zbadal pár hrdzavých škvŕn. Zvraštil chlpaté obočie a obzrel si prsteň zblízka. Škvrny nápadne pripomínali zaschnutú krv.
Obrátil sa a zatlieskal. Na terasu sa došuchtal starý sluha a sudca Ti sa ho opýtal:

"Aké domy sú na tom svahu oproti?"
"Nijaké, pane. Svah je veľmi strmý a pokrýva ho hustý les. Iba hore na hrebeni stojí niekoľko víl."
"Áno, spomínam si, že som tam videl niekoľko letných víl. Nevieš náhodou, kto v nich býva?"
"Akoby nie, pane, napríklad majiteľ záložne Leng. A býva tam aj lekárnik Wang."
"Lenga nepoznám. Hovoríš, že aj Wang? Myslíš toho majiteľa veľkej lekárne na tržnici oproti Konfuciovmu chrámu? Taký malý, čiperný chlapík, čo vždy vyzerá akýsi ustarostený."
"Áno, ten, pane. Veď aj má dôvod byť taký ustarostený. Počul som, že mu tohto roku akosi nejdú obchody. A jeho jediný syn je slabomyseľný. Na budúci rok bude mať dvadsať rokov, a doteraz nevie čítať ani písať. Neviem, čo môže byť z takého mládenca..."
Sudca Ti roztržité pokýval hlavou. Vily na hrebeni neprichádzali do úvahy; plaché gibony sa vyhýbajú ľudským obydliam. Gibon mohol nájsť prsteň v tichom zákutí ktorejsi veľkej záhrady hore na hrebeni, ale v tom prípade by ho bol dávno zahodil. Veď prebehol celý les, kým sa dostal na úpätie kopca. Gibon musel nájsť prsteň kdesi oveľa bližšie.
Sudca prepustil sluhu a ešte raz si prezrel prsteň. Smaragd akoby odrazu stratil svoj žiarivý lesk, pripomínal smutné oko, ktoré naňho zachmúrene hľadelo. Rozladený ho rýchlo zastrčil späť do rukáva. Zverejní krátky oznam, v ktorom opíše prsteň, majiteľ sa čoskoro prihlási na súde a tým sa vec skončí. Sudca vošiel dnu, cez rezidenciu sa dostal do prednej záhrady a odtiaľ na veľké nádvorie súdnej budovy.
Bol tam príjemný chládok, lebo veľké budovy okolo celého dvora ho chránili pred raňajším slnkom. Policajný veliteľ práve kontroloval výstroj dvanásťčlenného mužstva, nastúpeného uprostred dvora. Keď zbadali, že sa blíži sudca, postavili sa do pozoru. Sudca Ti prechádzal popri nich do súdnej kancelárie na druhej strane, keď mu naraz čosi prišlo na urn. Postál a opýtal sa veliteľa:
"Neviete o nejakom obydlí v lese na horskom svahu za mojou rezidenciou?"
"Nie, vaša ctihodnosť, pokiaľ viem, nie sú tam nijaké domy. No predsa len, asi na polceste k hrebeňu je akási chata. Malý zrub, kde pôvodne bývali drevorubači. Ale už dlhší čas v nej nik nebýva." Potom dôležito dodal: "často tam nocujú tuláci, pane. Preto ta aj pravidelne chodievam, aby som sa pozrel, či voľačo nevyparatili."
To by mohlo byť ono. V opustenej chatrči, v polovici svahu ...
"Ako tomu mám rozumieť, že ta chodíte pravidelne?" opýtal sa sudca ostro.
"Nuž, chcel som povedať... tak raz za päť-šesť týždňov, pane. Viete..."
"A tomu vravíte pravidelne?" prerušil ho sudca. "Prikazujem vám..." V polovici vety sa zasekol. Takto to nepôjde. Nesmie sa predsa rozčúliť preto, že sa akosi necíti vo svojej koži. Iste mu zaľahlo v žalúdku korenené jedlo a pokazilo mu zvyčajnú dobrú náladu. Nemal by jesť k raňajšej ryži mäso... Už priateľskejšie pokračoval:
"Ako ďaleko je tá chata odtiaľto, veliteľ?"
"Asi štvrť hodiny chôdze, pane. Ide sa ta úzkym chodníkom, ktorý vedie hore úbočím."
"Dobre. Zavolajte mi Tao Kana!"
Veliteľ sa rozbehol do kancelárie. Vrátil sa s chudým starším mužom, oblečeným do dlhého odevu z vyblednutej hnedej bavlny, na hlave mal vysokú štvorhrannú čiapku z čierneho tylu. Mal dlhú melancholickú tvár, ovisnuté fúzy, strapatú hriadku a z bradavice na ľavom líci mu vyrastali tri dlhé chlpy. Keď Tao Kan zaželal šéfovi dobré ráno, sudca Ti odviedol svojho pobočníka nabok. Ukázal mu prsteň a rozpovedal mu, ako k nemu prišiel.
"Všimni si, že je na ňom prischnutá krv. Možno sa majiteľ vybral na prechádzku do lesa a porezal si ruku. Chcel si ju v potoku umyť, stiahol si prsteň a vtedy mu ho gibon uchmatol. Je to vzácny klenot a keďže nám do raňajšieho zasadnutia ostáva ešte hodina, pôjdeme do lesa a trochu sa tam poobzeráme. Možno jo majiteľ ešte tam a hľadá prsteň. Priniesol kuriér nejaké dôležité listy?"
Tao Kanova dlhá bledá tvár zosmutnela, keď odpovedal: "Z Ťiang-pciu prišla krátka správa od nášho seržanta Chunga, pane. Oznamuje, že Ma Žung a Ťiao Tchaj dosiaľ nenašli nijakú stopu."
Sudca Ti sa zamračil. Seržant Chung a jeho ďalší dvaja pobočníci sa pred dvoma dňami vybrali do susedného okresu Ťiang-pei. Mali tam pomôcť kolegovi sudcu Ti pri riešení zložitého prípadu, ktorý sa týkal oboch okresov. "Nuž," vzdychol si, "teda poďme. Rýchla chôdza nás osvieži." Kývol na veliteľa a povedal mu, aby ho sprevádzal ešte s dvoma strážnikmi.
Zo súdnej budovy vyšli zadnými dverami, chvíľu kráčali po úzkej zablatenej ceste a potom veliteľ odbočil na chodník, ktorý viedol do lesa.
Chodník sa kľukato vinul hore kopcom, no i tak bolo stúpanie strmé. Nestretli nikoho; jediný zvuk, ktorý k nim doliehal, bolo štebotáme vtáčikov vysoko v korunách stromov. Asi po štvrťhodine veliteľ zastal a ukázal na skupinu osamelých vysokých stromov povyše.
"Tam je to, pane," oznámil.
O chvíľu vyšli na čistinku, ktorú vrúbili vysoké duby. Vzadu stál malý zrub so šindľovou strechou pokrytou machom. Dvere boli zavreté a na jedinom obloku boli zatvorené okenice. Pred zrubom stál kláť zo starého kmeňa na rúbanie dreva; vedľa neho ležala kopa slamy. Bolo tam ticho ako v hrobe, a zdalo sa, že miesto je úplne opustené.
Sudca Ti prešiel po vysokej zarosenej tráve a otvoril dvere dokorán. V prítmí zbadal stôl zbitý z dosák, dva stolčeky a pri zadnej stene prázdnu pričňu. Vpredu na dlážke ležalo nehybné telo muža v kabátci a nohaviciach z vyblednutého modrého plátna. Mal ovisnutú sánku a široko otvorené oči sa mu leskli.
Sudca sa rýchlo obrátil a prikázal veliteľovi, aby otvoril okenice. Potom si s Tao Kanom kľakli k meravému telu. Bol to starší muž, chudý, ale dosť vysoký. Mal širokú, pravidelnú tvár, šedivé fúzy a krátku, pekne pristrihnutú hriadku. Šedivé vlasy na temene hlavy boli zlepené v krvavom chuháči. Pravú ruku mal na hrudi, ľavú vystretú tesne pozdíž tela. Sudca Ti sa pokúšal zdvihnúť ruku neznámeho, bola však úplne stuhnutá. "Musel zomrieť niekedy nad ránom," zašomral.

"Pozrite, pane, čo to má s ľavou rukou?" spýtal sa Tao Kan.
Štyri prsty mal odrezané tesne nad posledným článkom, takže mu zostali iba krvavé kýptiky. Len palec bol celý.
Sudca pozorne skúmal opálenú, dokaličenú ruku.
"Vidíš ten úzky pruh bielej kože okolo ukazováka, Tao Kan? Jeho nepravidelný obrys sa zhoduje s prepletenými drakmi na smaragdovom prsteni. Mal som dobrý nos. Toto je majiteľ prsteňa a bol zavraždený." Sudca vstal a povedal veliteľovi: "Prikáž svojim chlapom, aby mŕtvolu vyniesli von."
Zatiaľ čo dvaja strážnici vynášali mŕtveho muža, sudca Ti s Tao Kanom rýchlo prehľadali chatu. Dlážka, stôl i dve stoličky boli pokryté hrubou vrstvou prachu, pričňa však bola dôkladne poutieraná. Nikde nenašli jedinú krvavú škvrnu. Tao Kan ukázal na nejasné stopy nôh v prachu na dlážke a poznamenal:
"Zrejme tu bolo minulej noci viac ľudí. Tento odtlačok vyzerá, akoby ho bola zanechala malá špicatá ženská topánka. A tamten vytlačila mužská topánka, a k tomu poriadne veľká!"
Sudca Ti prikývol. Chvíľu študoval dlážku, potom povedal:
"Nevidím tu nijaké stopy, ktoré by svedčili o tom, že telo vliekli po dlážke; museli ho dnu vniesť. Pričňu pekne poutierali, ale namiesto toho, aby dali telo na ňu, položili ho jednoducho na zem! Čudné! No, obzrime si mŕtvolu ešte "raz."
Vonku ukázal sudca Ti na kopu slamy a pokračoval:
"Všetko súhlasí, Tao Kan. Všimol som si, že na gibonovej srsti sa zachytilo pár stebiel slamy. Keď niesli telo do chaty, prsteň sa zošmykol z odťatého ukazováka a spadol do slamy. Zavčasu ráno bežal okolo gibon, jeho bystré oči zazreli ligotavý predmet, a zodvihol ho. Kým sme sa my dostali kľukatým chodníkom sem, trvalo nám to štvrť hodiny, ale odtiaľto k stromom na úpätí svahu za mojím domom je vzdušnou čiarou iba kúsok. Gibonovi to trvalo veľmi krátko, keď skákal dolu po vrchovcoch stromov."
Tao Kan sa zohol a starostlivo skúmal klát. "Nijaké stopy krvi, pane. A štyri odrezané prsty takisto nikde nevidieť."
"Podľa všetkého toho muža dokaličili a zavraždili inde," povedal sudca. "Mŕtvolu sem doniesli až potom."
"Vrah musel byť mocný chlap, pane. Nie je práve ľahké dopraviť sem mŕtvolu z miesta činu. Pravdaže, vrah mohol mať pomocníka."
"Prezrite ho!"
Zatiaľ čo Tao Kan prezeral šaty mŕtveho, sudca mu starostlivo prezeral hlavu. Prišiel k záveru, že muža musel niekto udrieť do hlavy zozadu malým, ale ťažkým predmetom, pravdepodobne železným kladivom. Potom študoval neporušenú pravú ruku. Dlaň a prsty boli mozoľnaté, nechty pomerne dlhé a pestované.
"Nenašiel som vôbec nič, pane," povedal Tao Kan a narovnal sa. "Dokonca ani vreckovku! Vrah mu zrejme zobral všetko, čo by mohlo slúžiť k identifikácii obete."
"Máme predsa prsteň," poznamenal sudca. "Určite aj ten chcel vrah vziať. Keď zistil, že prsteňa niet, istotne si uvedomil, že musel sklznuť z dokaličenej ruky niekde po ceste sem. Možno ho aj hľadal s lampášom, ale nadarmo."
Obrátil sa k veliteľovi, ktorý unudene žuval špáradlo a opýtal sa ho: "Videli ste už niekedy tohto muža?"
Veliteľ sa postavil do pozoru.
"Nie, vaša ctihodnosť. Nikdy." Spýtavo pozrel na dvoch strážnikov. Keď pokrútili hlavou, dodal: "Zaiste to bol tulák odniekiaľ zo severu, pane."
"Prikážte svojim chlapom, aby urobili z hrubých haluzí nosidlá a dopravili mŕtvolu do súdnej budovy. Povedzte úradníkom a ostatným zamestnancom súdu, nech sa na mŕtveho pozrú, a zistite, či ho niekto z nich nepozná. Potom vyrozumejte ohliadača mŕtvol, zájdite do lekárne pána Wanga na tržnici a požiadajte ho, aby ma navštívil v mojej kancelárii."
Keď zostupovali dolu kopcom, Tao Kan sa zvedavo opýtal:
"Myslíte, pane, že lekárnik vie o prípade viac?"
"Ach, nie. Iba mi prišlo na um, že mŕtvolu mohli práve tak zniesť zhora, ako vyniesť do kopca! Preto sa chcem Wanga opýtať, či sa hore na hrebeni minulej noci nestrhla bitka medzi tulákmi, alebo dajaká výtržnosť. Ďalej sa ho chcem opýtať, kto tam hore ešte býva okrem neho a majiteľa záložne Lenga. Och, nebesá, zachytil sa mi plášť!"
Kým mu Tao Kan uvoľňoval odev z tŕnistého konárika, sudca Ti pokračoval: "Podľa oblečenia by mŕtvy mohol byť robotníkom alebo remeselníkom, ale jeho tvár je tvárou vzdelaného človeka. Opálená, mozoľnatá, pritom však pestovaná ruka nasvedčuje, že to bol dobre situovaný človek, ktorý rád žije v prírode. O jeho zámožnosti hovorím preto, že mal taký drahý smaragdový prsteň."
Tao Kan celý zvyšok cesty mlčal. No keď sa blížili k blatistej ceste, pomaly povedal:
"Nemyslím, pane, že ten drahý prsteň dokazuje, že to bol bohatý človek. Potulní podvodníci bývajú zväčša poverčiví, často lipnú na ukradnutom šperku len preto, lebo veria, že im prináša šťastie."
"Možno máš pravdu. A teraz sa pôjdem prezliecť, celý som spotený. O chvíľu sa stretneme v mojej kancelárii."

Sudca sa okúpal, obliekol si slávnostné rúcho zo zeleného brokátu a ešte mu zostala chvíľka času na šálku čaju. Potom mu Tao Kan nasadil na hlavu čiernu okrídlenú sudcovskú čiapku a pobrali sa spolu do súdnej siene, ktorá susedila so súkromnou kanceláriou sutícu Ti. Na programe rokovania bolo len zopár bežných vecí, takže sudca o necelú polhodinu zaklopal kladivkom a skončil pojednávanie. Keď sa vrátil do svojej kancelárie, sadol si za veľký písací stôl, odsunul nabok kopu úradných spisov a položil pred seba smaragdový prsteň. Potom vytiahol z rukáva zložený vejár, ukázal ním na prsteň a povedal:
"Čudný prípad, Tao Kan! Čo znamenajú tie odrezane prsty? Trýznil vrah svoju obeť prv než ju zabil, lebo sa chcel niečo dozvedieť, alebo jej odrezal prsty až po vražde, pretože bolo na nich nejaké zvláštne znamenie alebo čosi iné, čo by mohlo dokázať totožnosť mŕtveho muža?"

Tao Kan neodpovedal hneď. Nalial sudcovi do šálky horúceho čaju, potom si znova sadol a pomaly si poťahoval tri dlhé chlpy, čo mu vyrastali z ľavého líca:
"Vyzerá to tak, akoby tie štyri prsty boli odseknuté naraz, preto sa prikláňam skôr k vášmu druhému dohadu, pane. Podľa slov nášho veliteľa opustenú chatu často navštevovali tuláci. Veľa takýchto potulných dobrodruhov vstupuje do stálych bánd a tajných bratstiev. Každý novoprijatý člen musí vodcovi bandy prisahať vernosť a na dôkaz úprimnosti a odvahy si musí slávnostne odrezať bruško ľavého malíčka. Ak ide v tomto prípade o vraždu príslušníka bandy, potom vrahovia odsekli obeti štyri prsty preto, aby zatajili poznačený malíček a tak zahladili dôležitú stopu, ktorá by mohla viesť k odhaleniu zločinu."
Sudca Ti poklopal vejárom na stôl.
"Skvele uvažuješ, Tao Kan. Predpokladajme, že máš pravdu. V tom prípade..."
Ozvalo sa klopanie na dvere. Vstúpil ohliadač mŕtvol a úctivo pozdravil sudcu. Položil na stôl vyplnený úradný formulár a povedal:
"To je moja správa o prehliadke mŕtvoly, pane. Opísal som všetky podrobnosti, samozrejme, okrem mena. Nebohý mohol mať okolo päťdesiat rokov a bol zrejme celkom zdravý. Neobjavil som uňho nijakú telesnú chybu, materské znamienko alebo jazvu. Nemá na tele podliatiny ani iné stopy násilia. Zabili ho jediným úderom do tyla, podľa všetkého železným kladivom, malým, ale ťažkým. Štyri prsty ľavej ruky mu odsekli bezprostredne pred alebo tesne po vražde. Bol zavraždený včera neskoro v noci."
Ohliadač sa poškrabal na hlave, potom trochu neisto pokračoval:
"Priznám sa, pane, že ma trochu zarazili tie chýbajúce prsty. Neviem si celkom dobre vysvetliť, ako mu ich odsekli. Kosti okolo rany nie sú rozdrvené, ani mäso nie je rozmliaždené a koža na koncoch nie je rozstrapkaná. Ruku museli vystrieť na rovnej ploche a potom odrazu odťať všetky štyri prsty jedným úderom ťažkého, mimoriadne ostrého nástroja. Ani veľkou sekerou alebo dvojručným mečom nemožno docieliť taký dokonale priamočiary, čistý rez. Naozaj neviem, čo si o tom mám myslieť!"
Sudca Ti preletel pohľadom správu. Potom pozrel na ohliadača a opýtal sa:
"A čo poviete na jeho nohy?"
"Svedčia o tom, že to bol tulák, pane. Na zvyčajných miestach mal otlaky a na palcoch polámané nechty. Sú to nohy muža, ktorý chodí veľa pešo a väčšinou bosý."
"Dobre. Spoznal ho niekto?"
"Nie, pane. Bol som pri tom, keď súdni zamestnanci jeden po druhom obzerali mŕtvolu. Nik z nich ho predtým nevidel."
"Ďakujem. Môžete odísť."
Vstúpil veliteľ, ktorý čakal na chodbe, kým odíde ohliadač, a ohlásil, že prišiel pán lekárnik Wang.
Sudca Ti zložil vejár. "Priveďte ho!" prikázal veliteľovi.
Lekárnik bol malý, čiperný muž, mierne zhrbený, na sebe mal vkusný odev z čierneho hodvábu a na hlave štvorhrannú čiernu čiapku. Mal bledú, dosť vážnu tvár, ktorú zvýrazňovali čierne fúziky a hriadka. Keď sa poklonil, sudca Ti ho priateľsky oslovil:
"Sadnite si, pán Wang! Veď nie sme v súdnej sieni. Prepáčte, že som vás vyrušil, ale chcem sa dozvedieť, aká je situácia hore na hrebeni. Viem, že cez deň ste vždy vo vašej lekárni na tržnici, nazdávam sa však, že večery a noci trávite v horskej vile."
"Tak, ako vravíte, vaša ctihodnosť," odvetil Wang jasným, kultivovaným hlasom. "V tomto ročnom období je hore oveľa chladnejšie ako dolu v meste."
"Presne tak. Počul som, že tam včera večer došlo k nejakej výtržnosti."
"Nie, pane, včera večer tam bolo úplne ticho. Je síce pravda, že sa v okolí ponevierajú tuláci a rozliční pobehaji. Noc obyčajne strávia v lese, neskoro v noci sa totiž obávajú ísť do mesta, lebo by ich mohla zatknúť nočná hliadka. Títo darebáci sú jedinou škvrnou v tom krásnom prostredí. Niekedy ich počujeme vykrikovať a hádať sa na ceste, ale môj dom, aj všetky ostatné sú obohnané vysokými múrmi. Nemusíme sa teda obávať vlámania."
"Pán Wang, bol by som rád, keby ste sa na to spýtali aj vašich sluhov. Tá výtržnosť sa nemusela stať priamo na ceste, ale niekde za vaším domom, v lese."
"Môžem vás ubezpečiť, vaša ctihodnosť, že moji sluhovia nič nevideli ani nepočuli. Celý večer som bol doma a nik nevyšiel von. Opýtajte sa na to pána Lenga, majiteľa záložne. Býva v susednom dome a... vracia sa domov dosť neskoro."
"Kto tam ešte býva, pán Wang?"
"Teraz nik, pane. Sú tam ešte tri ďalšie vily, ale tie patria bohatým kupcom zo sídelného mesta, ktorí tam trávia letné dovolenky. Teraz sú tieto tri domy prázdne."
"Rozumiem. Ďakujem vám pekne, pán Wang. Iste nebudete mať nič proti tomu, keď vás veliteľ zavedie do márnice. Chcem, aby ste sa pozreli na mŕtvolu jedného tuláka a povedali mi, či ste ho v poslednom čase nevideli niekde okolo vášho domu."
Lekárnik sa hlboko poklonil a vyšiel von. Tao Kan poznamenal:
"Musíme rátať aj s možnosťou, že toho muža zavraždili tu v meste, pane. Povedzme vo vinárni, alebo v lacnom verejnom dome."
Sudca Ti pokrútil hlavou.
"Keby to bola pravda, Tao Kan, boli by mŕtvolu ukryli pod dlážku, alebo by ju hodili do vyschnutej studne. Určite by sa neodvážili riskovať a prenášať ju na horský svah, lebo by s ňou museli prejsť okolo súdnej budovy." Znova vybral prsteň z rukáva a podal ho Tao Kanovi. "Práve keď prišiel ohliadač, chcel som ťa požiadať, aby si zašiel dolu do mesta a ukázal tento prsteň v malých záložniach. Teraz to môžeš urobiť. S povinnosťami v súdnej kancelárii si nemusíš robiť

starosti, Tao Kan. Dnes ráno ťa zastúpim."
S povzbudzujúcim úsmevom prepustil svojho pobočníka a začal triediť raňajšiu úradnú poštu. Dal si priniesť z archívu potrebné doklady a začal pracovať. Vyrušili ho iba raz, keď mu veliteľ prišiel oznámiť, že pán Wang si obzrel mŕtvolu a vyhlásil, že mŕtveho tuláka nepozná.
Napoludnie si dal sudca priniesť misku ryžovej kaše s nakladanou zeleninou a naobedoval sa na pracovanom stole. Keď sŕkal zo šáločky horúci čaj, rozmýšľal o prípade zavraždeného tuláka. Pomaly krútil hlavou. Aj keď doposiaľ známe fakty naznačovali, že ide o vraždu člena bandy, stále sondoval iné možnosti riešenia. Musel však pripustiť, že jeho pochybnosti majú dosť vratké základy; napríklad jeho dojem, že mŕtvy muž nebol tulák, ale vzdelaný, inteligentný človek, vyhranená osobnosť. Rozhodol sa, že sa predbežne nezverí so svojou neistotou svojmu pobočníkovi. Tao Kan pracoval na súde iba desať mesiacov a bol taký horlivý, že sudca ho nechcel znechutiť pochybnosťami o jeho teórii štyroch chýbajúcich prstov. A nebolo by správne, keby ho učil riadiť sa skôr inštinktom ako faktami!
Sudca Ti si vzdychol, postavil čajovú šálku na stôl a pritiahol si hrubý fascikel. Obsahoval všetky spisy, týkajúce sa prípadu pašerákov v susednom ťiang-peiskom okrese. Pred štyrmi dňami vojenská polícia pristihla troch mužov, ako sa pokúšali prepraviť cez rieku, ktorá tvorila hranicu medzi dvoma okresmi, dve debny. Muži zutekali do ťiang-peiských lesov a nechali debny na brehu. Ukázalo sa, že boli v nich naukladané vrecúška, ktoré obsahovali zlatý a strieborný prach, gáfor, ortuť a ginseng - vzácny liečivý koreň, dovážaný z Kórey - všetok tento tovar podliehal vysokému vývoznému clu. Keďže tovar zhabali v ťiang-peiskom okrese, prípad mal riešiť kolega sudcu Ti v tomto okrese. Nemal však dostatok pracovníkov a preto požiadal sudcu Ti o pomoc. Sudca Ti ihneď súhlasil, lebo mal podozrenie, že pašeráci majú spojencov v jeho okrese. Vyslal do Ťiang-peiu svojho starého spoľahlivého poradcu seržanta Chunga a dvoch pobočníkov Ma Žunga a Ťiao Tchaja. Hlavný stan si zriadili na vojenskej strážnici pri moste, ktorý viedol cez hraničnú rieku.
Sudca Ti vybral zo zásuvky prehľadnú mapu a pozorne ju študoval. Ma Žung, Ťiao Tchaj a vojenská polícia prečesali lesy, vypytovali sa sedliakov, ktorí bývali na poliach na druhej strane, neobjavili však ani jedinú stopu. Bola to nepríjemná záležitosť, lebo nadriadené úrady prísne posudzovali prípady, keď sa chcel niekto vyhnúť plateniu cla. Prefekt, priamy nadriadený oboch Sudcov, poslal sudcovmu kolegovi do Ťiang-peiu dôrazný prípis, V ktorom mu oznamuje, že čaká skoré výsledky. V liste bolo pripísané, že prípad je súrny, lebo neobyčajný rozsah a vysoká cena zhabaného tovaru svedčia o tom, že to nebol ojedinelý pokus miestnych pašerákov. Musia mať za sebou mocnú organizáciu, ktorá riadi ich operácie. Význam tých troch pašerákov spočíval v tom, že ich mohli priviesť na stopu šéfa bandy. Oficiálne miesta v metropole mali podozrenie, že vodcom pašeráckej bandy je popredný finančník zo sídelného mesta. Ak tohto hlavného zločinca nevypátrajú, v pašovaní sa bude pokračovať.
Sudca pokrútil hlavou a nalial si ďalšiu šálku čaju.

Tao Kan sa vrátil pred tržnicu strašne unavený a v zlej nálade. V horúcej zapáchajúcej štvrti za rybím trhom na dolnom konci mesta navštívil nie menej ako šesť záložní a dôkladne sa povypytoval v ďalších zlatníckych obchodíkoch a u kovotepcov, ba aj v niekoľkých nocľahárňach a pokútnych útulkoch. Smaragdový prsteň s dvoma prepletenými drakmi nik nevidel, a nik nepočul, že by sa v obvode mesta alebo mimo neho boli pobili dajakí tuláci.
Vyšiel hore strmými kamennými schodmi Konfuciovho chrámu, ktoré boli zastavané stánkami pouličných predavačov. Napokon si sadol na bambusovú stoličku pred stánkom predavača pampúchov. Šúchal si ubolené nohy a smutne uvažoval, že vlastne sklamal už pri prvej úlohe, ktorú jemu osobitne zveril sudca Ti. Doteraz pracoval vždy spolu s Ma Žungom a Ťiao Tchajom. Zriedkakedy mal takú príležitosť ukázať svoje schopnosti. "Priznávam," povedal si pre seba, "že nemám takú vytrvalosť a skúsenosť v pátraní ako moji kolegovia, ale o chodníkoch a zákutiach podsvetia viem aspoň toľko čo oni, ak nie viac! Prečo..."
"Mladý pán, tu sa predáva a kupuje, a nie zadarmo odpočíva," oboril sa naňho predavač pampúchov. "A potom, vaša dlhá tvár mi odháňa zákazníkov!"
Tao Kan naňho zagánil a kúpil si za päť medených mincí pampúchov. Postačili mu ako obed, lebo bol veľmi šetrný. Jedol koláčiky a očami pritom blúdil po tržnici. Závistlivo pozrel na krásne priečelie Wangovej lekárne na druhej strane, bohato pomaľované zlatou farbou. Vysoká sivá budova v jej susedstve vyzerala jednoducho, ale dôstojne. Nad zamrežovanými oknami visel malý vývesný štít s nápisom Lengova záložňa.
"Tuláci sotva chodia do takej prvotriednej záložne," hundral Tao Kan. „No keď som už tu, môžem zájsť i do nej. Veď aj Leng má vilu na hrebeni. Možno, že včera večer niečo počul alebo videl." Vstal a predieral sa pomedzi ľudí na trhu.
Pred vysokým pultom, ktorý predeľoval priestrannú miestnosť, stálo zo desať slušne oblečených zákazníkov a zhovárali sa s úradníkmi. V pozadí za masívnym stolom sedel mohutný, tučný muž s buclatými bielymi rukami a rátal na počítadle. Mal sivé šaty a malú čiernu čiapku. Tao Kan siahol do objemného rukáva a podal najbližšiemu úradníkovi pôsobivú červenú navštívenku. Veľkými literami bolo na nej napísané: Kan Tao, zlaté a strieborné starožitnosti, kúpa a predaj. V rohu bola adresa známej klenotníckej ulice v sídelnom meste. Podobné falošné vizitky používal Tao Kan za svojej dlhoročnej kariéry ako profesionálny podvodník. Ani potom, keď vstúpil do služieb sudcu Ti, nevedel sa rozlúčiť s touto jedinečnou zbierkou.
Len čo úradník ukázal vizitku tučnému mužovi, ihneď vstal a kolísavým krokom podišiel k pultu. Odutú okrúhlu tvár skrivil do priateľského úsmevu a opýtal sa:
"čím vám dnes môžem poslúžiť, pane?"
"Chcem od vás iba dôvernú informáciu, pán Leng. Istý chlapík mi ponúkol smaragdový prsteň za tretinu jeho skutočnej ceny. Mám podozrenie, že je ukradnutý a rád by som vedel, či ho niekto nechcel u vás založiť."
Pri týchto slovách vytiahol prsteň z rukáva a položil ho na pult.
Leng sa zatváril rozpačito.

"Nie, nikdy som ho nevidel," stručne odvetil. Potom okríkol škuľavého úradníka, ktorý nazeral ponad jeho plece. "Staraj sa o svoje veci!" Tao Kanovi povedal: "Ľutujem, pán Kan, ale nemôžem vám pomôcť," a vrátil sa k svojmu stolu. Škuľavý úradník žmurkol na Tao Kaňa a ukázal bradou na dvere. Tao Kan prikývol a vyšiel von. V krytom vchode susednej Wangovej lekárne zbadal lavičku z červeného mramoru, sadol si na ňu a čakal.
Cez otvorené okno so záujmom sledoval, čo sa robí v lekárni. Dvaja pomocníci lekárnika drvili pilulky medzi dvoma drevenými kotúčmi, ďalší krájal hrubý liečivý koreň ozrutným sekáčom, ktorý bol zvláštnym mechanizmom pripojený k železnej platni. Ich dvaja kolegovia triedili sušené stonožky a pavúky. Tao Kan vedel, že ak sa rozdrvia v mažiari spolu so sušenými kobylkami a rozpustia v teplom víne, vznikne znamenitý liek proti kašlu. Zrazu začul kroky. Prišiel škuľavý úradník a prisadol si k nemu na lavičku.
"Ten môj tupohlavý šéf vás nespoznal," povedal a samoľúbo sa zaškľabil, "ale ja som hneď vedel, kam vás mám zaradiť. Jasne sa pamätám, že som vás videl v súdnej sieni medzi ostatnými úradníkmi."
"Poďme k veci!" mrzuto povedal Tao Kan.
"Chcem vám len povedať, drahý priateľ, že vám ten tučný lotor klamal! Videl ten prsteň. Mal ho aj v rukách, za pultom."
"No dobre. Asi na to zabudol."
"Kdeže! Ten prsteň k nám priniesla pred dvoma dňami čertovsky pekná dievčina. Práve som sa jej spytoval, či ho chce založiť, keď prišiel šéf a odstrčil ma. Ten starý kocúr strašne letí na pekné dievčatá. Nespustil som ich z očí, ale aj tak som nepočul, o čom sa pošepky zhovárali. Nakoniec si tá babka vzala svoj prsteň a odišla preč."
"Aká bola?"
"Nebola to dáma, to viem spoľahlivo. Mala na sebe zaplátaný modrý kabátik a nohavice, ako nejaká umývačka riadu. Sväté nebesá, keby som bol bohatý, neprial by som si nič iné, iba mať také dievča v dome. Bola naozajstný skvost! Nech je, ako chce, ale môj šéf je darebák, to vám hovorím. V každom špinavom kšefte musí mať prsty, ba podvádza úrady aj s daňami."
"Zdá sa, že nemáte svojho šéfa v láske."
"Mali by ste vidieť, ako nás zdiera. Spolu so svojím papuľnatým synom nespustia z nás na chvíľku oči, takže nemáme nijakú nádej na bočný zárobok!" úradník si zhlboka vzdychol, potom obchodnícky pokračoval:
"Keby mi súd platil desať medených mincí na deň, zozbieral by som dôkazy o tom, že sa vyhýba plateniu daní. Za informáciu, ktorú som vám dal práve teraz, mi postačí dvadsaťpäť medenákov."
Tao Kan vstal a poklepal ho po pleci.
"Len pokračujte, milý môj!" povzbudil ho. "Príde čas, keď sa aj z vás stane tučný šéf, ktorý ráta na obrovskom počítadle." Napokon prísne dodal: "Ak vás budem potrebovať, pošlem po vás. Do videnia!"
Sklamaný úradník sa ponáhľal späť do záložne. Tao Kan kráčal za ním trochu pomalšie. Keď vošiel dnu, zaklopal na pult kostnatými hánkami a energicky zakýval na statného majiteľa záložne. Ukázal mu preukaz s veľkou červenou pečaťou súdu a stručne povedal:
"Budete musieť ísť so mnou na súd, pán Leng. Jeho excelencia okresný sudca vás chce vidieť. Nie, nemusíte sa preobliekať. Ten sivý oblek vám celkom pristane. Ponáhľajte sa, nemienim tu byť celý deň."
Do súdnej budovy ich dopravili v prepychových nosidlách pána Lenga.
Tao Kan prikázal majiteľovi záložne, aby počkal pred kanceláriou súdu. Leng si ťažko sadol na lavicu v predsieni a ihneď sa začal ovievať veľkým hodvábnym vejárom. Keď ho Tao Kan prišiel zavolať, vyskočil.
"čo to má znamenať, pane?" opýtal sa ustarostene. Tao Kan sa tváril ľútostivo, no v duchu sa zabával.
"Istotne dobre viete," začal pomaly, "že o úradných veciach nemôžem hovoriť. Poviem iba jedno, pán Leng: som rád, že nie som vo vašej koži!"
Tao Kan doviedol spoteného majiteľa záložne do sudcovej kancelárie, a keď ten zbadal za stolom sudcu Ti, hodil sa na kolená a čelom udieral o dlážku.
"Nechajte tie formality, pán Leng!" schladil ho sudca Ti. "Sadnite si a počúvajte! Mojou povinnosťou je upozorniť vás, že ak nebudete pravdivo odpovedať na moje otázky, musím vás vypočúvať na súde. Odpovedzte mi najprv, kde ste boli včera v noci."
"Milosrdné nebesá! Presne toho som sa obával!" vykríkol tučný muž. "Začalo sa to tým, že som vypil pár kvapiek viac, ako zvyknem, vaša excelencia. Prisahám! Práve som zatváral, keď prišiel môj starý priateľ zlatník Cu a pozval ma do vinárne na rohu. Vypili sme dva džbány, pane! Viac veru nie! A nohy ma ešte dobre niesli. Istotne vám to ten starec povedal."
Sudca Ti prikývol. Nemal tušenia, kam rozčúlený muž mieri. Keby bol Leng povedal, že minulú noc bol doma, sudca by sa ho ešte opýtal, či nevie o dajakých výtržnostiach hore na kopci a potom by ho usvedčil, že nepovedal pravdu o smaragdovom prsteni. Teraz ho iba stručne vyzval: "Chcem počuť všetko ešte raz, a to z vašich úst!"
"Dobre teda. Keď som sa rozlúčil s mojím priateľom Cuom, excelencia, kázal som nosičom, aby ma odniesli do vily na hrebeni. Práve sme zahýbali za roh tejto súdnej budovy, keď sme natrafili na bandu mladých výtržníkov a tí výrastkovia sa začali zabávať na môj účet. Zásadne nezvyknem venovať pozornosť takýmto veciam, ale... ako som už povedal, bol som... Slovom, nahnevalo ma to a prikázal som nosičom, aby nosidlá položili a dali tej zberbe príučku. Potom sa odrazu zjavil ten starý tulák. Kopol do nosidiel a začal mi nadávať do sprostých tyranov. Nuž, myslím si, že človek môjho postavenia nemôže len tak strpieť takú urážku. Vystúpil som z nosidiel a sotil do toho starého odroňa. Len som ho sotil, pane, nič viac. Spadol a zostal ležať na chrbte."
Vypočúvaný vybral z rukáva veľkú hodvábnu vreckovku a utrel si spotenú tvár.
"Krvácala mu hlava?" opýtal sa sudca.
"Či krvácala? Ale kdeže, pane! Veď padol na mäkký okraj zablatenej cesty. Viem, mal som sa presvedčiť, či je s ním

všetko v poriadku. Ale keď tí výrastkovia začali znova pokrikovať, skočil som do nosidiel a prikázal nosičom, aby išli ďalej. Až keď sme boli takmer na polceste ku hrebeňu a nočný vánok mi trocha schladil hlavu, uvedomil som si, že toho starého tuláka mohla raniť mŕtvica. Vystúpil som z nosidiel, nosičom som povedal, že sa chcem ešte poprechádzať a poslal som ich popredku domov. Potom som zbehol z kopca a vrátil sa na miesto šarvátky, ale..."
"Prečo ste neprikázali nosičom, aby vás ta zaniesli?" prerušil ho sudca Ti.
Majiteľ záložne sa zatváril rozpačito.
"Veď viete, pane, akí sú dnešní kuliovia. Keby sa bolo tomu tulákovi naozaj čosi stalo, nechcel som, aby nosiči o tom vedeli, chápete ma? Tí darebáci by ma potom iste vydierali... Tak či onak, keď som prišiel sem na roh, starý tulák bol preč. Pouličný predavač mi povedal, že len čo som odišiel, starec sa zviechal. Chvíľu vraj na mňa ešte poriadne nadával a potom sa chodníkom pobral na kopec, akoby sa nič nebolo stalo."
"Rozumiem. A čo ste urobili potom?"
"Ja? Najal som si nosidlá a šiel som domov. Ale od tej príhody ma rozbolel žalúdok a keď som vystúpil doma pred bránou, prišlo mi zle. Našťastie sa v tej chvíli vracal z prechádzky pán Wang so synom. Syn ma zaniesol dnu. Ten mládenec je mocný ako býk. Hneď nato som si ľahol." Znova si utrel tvár a zakončil: "Dobre som si uvedomil, excelencia, že som nemal zdvihnúť ruku na toho tuláka. Teraz na mňa istotne podal žalobu. Nuž, som ochotný zaplatiť každé rozumné odškodné."
Sudca Ti vstal.
"Poďte so mnou, pán Leng," povedal pokojne. "Chcem vám niečo ukázať."
Sudca vyšiel z kancelárie spolu s Tao Kanom a zmäteným majiteľom záložne. Na dvore požiadal sudca veliteľa, aby ich zaviedol do márnice pri vrátnici. Vstúpili do zatuchnutej miestnosti, kde nebolo nič okrem dreveného stola na podstavcoch, zakrytého trstinovou rohožou. Sudca nadvihol koniec rohožky a spýtal sa:
"Poznáte tohto muža, pán Leng?"
Leng pozrel starému tulákovi do tváre a vykríkol:
"Je mŕtvy! Nebesá, veď ja som ho zabil!"
Hodil sa na kolená a nariekal. "Milosť, excelencia, milosť! Bola to nešťastná náhoda, prisahám! Ja..."
"Všetko nám vysvetlíte, keď budete stáť pred súdom," odvetil sudca Ti chladno. "Teraz sa vrátime do mojej kancelárie, pán Leng, ešte sme spolu neskončili. Ani zďaleka nie!"
Keď boli opäť v sudcovej pracovni, sudca Ti si sadol za stôl a Tao Kanovi ukázal na stoličku oproti sebe. Lengovi stoličku neponúkol, nuž zostal stáť pod dohľadom policajného veliteľa.
Sudca ho chvíľu mlčky pozoroval a pritom si pomaly hladkal dlhé bokombrady. Potom vybral z rukáva smaragdový prsteň a opýtal sa:
"Prečo ste povedali môjmu pobočníkovi, že ste ten prsteň nikdy nevideli?"
Leng zodvihol obočie a zahľadel sa na prsteň. Zdalo sa, že ho sudcova nečakaná otázka vôbec nevyviedla z rovnováhy.
"Ako som mal vedieť, že je zamestnancom súdu, pane?" spýtal sa podráždene. "V tom prípade by som mu to, pravdaže, bol povedal. Ten prsteň mi totiž pripomína jednu nepríjemnú príhodu a nechcel som o nej hovoriť pred celkom cudzím človekom."
"V poriadku. A teraz mi povedzte, kto bola tá mladá žena."
Leng pokrčil plecami.
"To naozaj neviem, pane. Bola dosť biedne oblečená a patrila k tuláckej bande, lebo jej chýbal koniec malíčka. Ale musím povedať, že to bola fešanda. Veľká fešanda! Položila ten prsteň na stôl a spýtala sa, čo je hoden. Je to pekný starožitný kus, to sám vidíte, pane, má cenu šesť strieborných mincí. Pre zberateľa možno aj desať.' Povedal som jej: ‚Môžem vám dať na dlaň jednu krásnu ligotavú striebornú mincu, ak ho chcete založiť, alebo dve, ak ho predáte.' Obchod je obchod, nie? Aj v tom prípade, keď je zákazníčka k svetu. Ale myslíte, že prijala moju ponuku? Nie, pane! Vytrhla mi prsteň z rúk, vyštekla ‚nepredám' a odišla. Od tej chvíle som ju nevidel."
"Ja som počul inú historku," sucho konštatoval sudca Ti. "Len povedzte, o čom ste si spolu šepkali?"
Leng očervenel.
"Tak moji zamestnanci ma zase špehovali. Ale aspoň pochopíte, pane, že to bola naozaj trápna záležitosť. Dal som s ňou do reči, lebo mi prišlo na um, že také pekné dievča z vidieka, čo sa tu samé potĺka po meste, by sa mohlo dostať do zlej spoločnosti a..."
Sudca Ti udrel päsťou na stôl.
"Netárajte mi tu hlúposti, človeče! Povedzte presne, o čom ste sa rozprávali!"
"Nuž," začal Leng a tváril sa ako baránok, "navrhol som jej, aby sme sa večer stretli v blízkej čajovni a... trochu som ju potľapkal po ruke, viete, len tak, aby som ju ubezpečil, že to s ňou myslím dobre. Ale dajako ju to dopálilo a pohrozila mi, že ak ju neprestanem obťažovať, zavolá brata, ktorý ju čaká vonku. A potom ... rýchlo odišla."
"Teda tak. Veliteľ, uväznite tohto muža. Je obvinený z vraždy." Veliteľ zdrapil protestujúceho majiteľa záložne a odviedol ho.
"Nalej mi ešte šálku čaju, Tao Kan!" povedal sudca. "Čudný príbeh. Zbadal si, ako si Leng a ten jeho úradník protirečia, keď opisujú stretnutie s dievčaťom?"
"Pravdaže, pane," horlivo prisvedčil Tao Kan. "Ten oplan úradník nespomínal, že by sa boli pri pulte hádali. Podľa neho si iba čosi šepkali. Myslím, pane, že v skutočnosti to dievča Lengovu ponuku prijalo. Tá hádka, o ktorej hovorí Leng, vznikla až neskoršie na mieste schôdzky. A to bol dôvod, prečo Leng zavraždil toho starého tuláka."
Sudca Ti, ktorý pomaly sŕkal čaj, zrazu položil šálku na stôl. Oprel sa v kresle a povedal:
"Len rozvíjaj ďalej svoju teóriu, Tao Kan!"

"Tentoraz Leng doplatil na svoje sukničkárstvo. Lebo to dievča, jeho brat a starý tulák patrili do jednej bandy a dievčina bola ich návnadou. 'Sotva Leng prišiel do vinárne na dohovorenú schôdzku a začal sa jej zaliečať, spustila krik, že ju obťažuje, čo je stará osvedčená finta. Jej brat so starým tulákom sa hneď vrútili do miestnosti a žiadali od neho peniaze. Lengovi sa podarilo ujsť. Na ceste domov ho však starý tulák vystriehol, vyvolal výtržnosť a pokúsil sa prinútiť Lenga, aby mu dal peniaze. Pretože Lengovi nosiči rozháňali mladých povaľačov, nemohli počuť, o čom sa Leng so starcom dohadujú. Napokon Leng zhodil tuláka na zem a umlčal ho. Ako sa vám pozdáva moja teória, pane?"
"Celkom sa mi páči a dokonale zodpovedá Lengovmu charakteru. Pokračuj!"
"Potom, keď Lenga niesli hore na hrebeň, naozaj si začal robiť starosti. Netrápil sa o starého tuláka, skôr sa obával, ostatných členov bandy. Mal strach, že keď nájdu starca, prídu za ním a budú sa mu chcieť pomstiť. Keď pouličný predavač povedal Lengovi, že tulák odišiel smerom na kopec, Leng sa pobral za ním. Niekde na polceste ho od chrbta zrazil ostrým kameňom, alebo rukoväťou dýky."
Tao Kan sa odmlčal. Keď mu sudca povzbudzujúce prikývol, pokračoval:
"Leng je mocný chlap a dôkladne pozná celé okolie, preto mu nerobilo problém odniesť mŕtvolu do opustenej chaty. A Leng mal aj dostatočný dôvod, aby svojej obeti odsekol prsty, chcel totiž zatajiť skutočnosť, že ten chlap bol členom bandy. Musím sa však priznať, že pokiaľ ide o miesto a spôsob, akým mu Leng odsekol prsty, som úplne v koncoch, pane."
Sudca Ti sa vystrel v kresle. Pohladkal si dlhú čiernu bradu a s úsmevom povedal:
"Dobre si si to vymyslel. Uvažuješ logicky a pritom máš znamenitú predstavivosť, čo je kombinácia, ktorá z teba v budúcnosti môže urobiť dobrého vyšetrovateľa! Rozhodne si tvoju teóriu zapamätám. Jej slabým miestom je však predpoklad, že výpoveď očitého svedka stretnutia v záložni je absolútne pravdivá. Keď som pred chvíľou spomenul, že si obe výpovede protirečia, chcel som ti uviesť príklad na to, ako málo sa možno spoliehať na výpovede očitých svedkov. Ale vlastne, Tao Kan, zatiaľ je privčas vytvárať akékoľvek teórie. Najprv si treba overiť jestvujúce fakty a zohnať ďalšie údaje."
Sudca Ti si všimol, že Tao Kan sa tvári zronene, preto rýchlo pokračoval:
"Dnes popoludní si pracoval naozaj znamenite a zaslúžil si sa o to, že máme v rukách tri potvrdené fakty. Prvý, že s prsteňom má čosi spoločné krásna tuláčka. Druhý, že tuláčka má brata, lebo bez ohľadu na to, čo sa skutočne stalo, Leng nemal najmenší dôvod, aby si toho brata vymyslel. A tretí, že dievčina a jej brat mali čosi spoločné so zavraždeným. Patria pravdepodobne do tej istej bandy, -môže to byť tá, čo šarapatí mimo nášho okresu, lebo nik zo súdnych úradníkov mŕtveho muža nepoznal ani z videnia a aj Leng sa nazdáva, že to dievča môže byť odkiaľsi zo severu.
Tvojou ďalšou úlohou bude nájsť dievča a jej brata. Nemalo by to byť také ťažké, lebo nápadne pekná tuláčka vzbudí všade pozornosť. Ženy, ktoré vstupujú do bánd, bývajú zväčša lacné prostitútky."
"Mohol by som sa na nich spýtať vodcu žobrákov, pane. Je to prefíkaný starý darebák, skoro vždy pomôže."
"Áno, je to dobrá myšlienka. Kým ty budeš v meste, overím si Lengov príbeh. Vypočujem toho naničhodného udavača i Lengovho priateľa zlatníka Cu a nosičov. Ďalej prikážem veliteľovi, aby našiel aspoň jedného alebo viacerých mladých výtržníkov, čo si robili posmech z Lenga a aj toho pouličného predavača, ktorý videl, ako sa starec zviechal. Napokon sa opýtam pána Wanga, či bol Leng, keď prišiel domov, naozaj opitý ako snop. Tieto predbežné vyšetrovania by mali robiť starý Chung, Ma Žung, Ťiao Tchaj, ale keď tu nie sú, ochotne sa toho ujmem sám. Aspoň na chvíľu zabudnem na prípad s pašerákmi, ktorý mi robí dosť starostí. Daj sa teda do toho, držím ti palce!" ,

Jediným hosťom v páchnucom výčape U červeného kapra bol starec so sivou bradou, ktorý stál za vysokým pultom. Mal na sebe dlhý, obdratý modrý odev a na hlave zamastenú čiernu čiapočku. Podlhovastú, vráskavú tvár zvýrazňovali strapaté fúzy a končistá briadka. Hľadel uprene do prázdna a otrávene si špáral v deravom zube. Neskoro v noci, keď sa do krčmy nahrnú jeho žobráci, aby mu vyplatili podiel z toho, čo vyžobrali, mu čas rýchlejšie ubehne, Starec ticho sledoval Tao Kaňa, ktorý si bez opýtania nalial vína, z popraskaného džbána. Potom džbán rýchlo schmatol a postavil ho pod pult.
"Dnešné ráno ste mali dosť rušné, pán Tao," zaškriekal starec. "Vypytovali ste sa na bitky tulákov a na zlaté prstene."
Tao Kan prikývol. Vedel, že žobráci starca hneď informujú o všetkom, čo sa prihodí v meste. Postavil času s vínom na stôl a veselo povedal:
"Preto som aj dostal popoludní voľno! Rozhodol som sa, že si trochu vyhodím z kopýtka. No nie s profesionálkou, radšej so šikovnou amatérkou."
"Veľmi múdro!" poznamenal bradáč kyslo. "A potom ju zabasnete, že nemá povolenie. Zabavíte sa a od súdu zhrabnete ešte aj odmenu."
"Za koho ma máte? Chcem dievča, ale vidiecke, nechcem si predsa pokaziť povesť."
"A to už prečo, pán Tao?" spýtal sa vodca žobrákov. "Takej povesti, ako je vaša, už nič nemôže uškodiť!"
Tao Kan sa tváril, akoby štipľavú poznámku nepočul. Zamyslený povedal:
"Mladú a peknú. A nezabudnite, nie drahú."
"Ale musíte dokázať, pán Tao, že si moju radu viete oceniť."
Bradáč pozoroval Tao Kaňa, ako s ťažkým srdcom vykladá na pult päť medenákov, no ani na um mu nezišlo peniaze vziať. Tao Kan zhlboka vzdychol a pridal ďalších päť. Teraz ich starec zhrabol rukou, čo bola ako pazúry dravca.
"Choďte do hostinca Modré oblaky," zašepkal. "O dve ulice nižšie, štvrtý dom vľavo. Opýtajte sa na Seng Ťioua. Je to jej brat, a ako som počul, on uzatvára obchody."
Skúmavo si premeral Tao Kaňa a s potmehúdskym úškľabkom dodal: "Pán Tao, Seng Ťiou sa vám istotne zapáči! Je to priamy, otvorený človek. A veľmi pohostinný. Dobre sa zabavte, pán Tao. Veď si to zaslúžite!"

Tao Kan sa mu poďakoval a odišiel.
Kráčal tak rýchlo, ako sa len dalo, bál sa, že bradáč vyšle popredku do hostinca daktorého zo svojich žobrákov a upozorní Seng Ťioua, že má k nemu namierené ruka zákona.
Hostinec Modré oblaky bola putika vklinená medzi skliepky s rybami a zeleninou. V prítmí pod úzkym schodišťom sedel v bambusovom kresle tučný muž a driemal, Tao Kan ho tenkým kostnatým ukazovákom poriadne štuchol do rebier a zahundral:
"Hľadám Seng Ťioua!"
"Môžete ho aj ukradnúť, ak chcete. Hore schodmi, druhé dvere. A opýtajte sa ho, kedy mi zaplatí nájomné." Keď sa Tao Kan poberal hore, chlap si všimol jeho zhrbenú postavu a zvolal: "Počkajte! Pozrite sa na moju tvár!"
Tao Kan zbadal, že má ľavé oko privreté a napuchnuté, podliate líce.
"Takto vás privíta Seng Ťiou!" povedal. "Je to podlý chrapúň!"
"Koľkí sú tam?"
"Traja. Okrem Seng Ťioua a jeho sestry je tam aj jeho priateľ Gang. Takisto podliak a chrapúň. Bol tam ešte štvrtý, ale ten zmizol."
Tao Kan prikývol. Keď kráčal hore schodmi, s kyslým úsmevom si uvedomil, prečo sa bradáč tajne zabával. Raz sa s tým starým oplanom poráta!
Z celej sily zaklopal hánkami na označené dvere a zvnútra ktosi chrapľavým hlasom zreval:
"Zajtra dostaneš svoje peniaze, ty sukin syn!"
Tao Kan buchol do dverí a vošiel. Po oboch stranách prázdnej, špinavej izby stáli holé prične. Na jednej, čo bola vpravo, ležal ozrutný chlap v zaplátanom hnedom kabátci a nohaviciach. Mal. širokú, odutú tvár, ktorú vrúbila krátka naježená brada. Vlasy mal previazané špinavou handrou. Na druhom lôžku ležal dlhý, šľachovitý muž, svalnaté ruky zložené pod nakrátko ostrihanou hlavou, a hlasno chrápal. Pri okne sedela pekne urastená dievčina a plátala si kabátik. Mala na sebe iba široké modré nohavice, pekne formovanú hornú časť tela mala obnaženú.
"Môžem ti vypomôcť s nájomným, Seng Ťiou," povedal Tao Kan a ukázal bradou na dievča.
Obor zliezol z prične. Malými, krvou podliatymi očkami si premeral Tao Kana od hlavy po päty a poškrabal si zarastenú hruď. Tao Kan si všimol, že mu chýba koniec ľavého malíčka. Obor si ho obzrel a dôrazne sa opýtal: "Koľko dáte?"
"Päťdesiat medenákov!"
Seng Ťiou kopol kamaráta do nohy, ktorá mu visela z postele a zobudil ho.
"Tento milý strýčko," povedal, "nám chce požičať päťdesiat medených, lebo sa mu páčime. Háčik je iba v tom, že on sa nepáči mne!"
"Vezmi mu peniaze a vykopni ho!" povedalo dievča bratovi. "Nemusíš ho zmlátiť, aj tak je dosť škaredý!"
Obor sa na ňu vyrútil.
"Čo sa do toho staráš!" zrúkol. "Drž hubu a ani nemukni! Zbabrala si tú vec so strýkom Tuanom. Mala si od neho zobrať ten smaragdový prsteň! Hlúpa hus!"
Neočakávane vyskočila a z celej sily ho kopla do členka. Bleskovo ju udrel päsťou do brucha, takže sa prehla vo dvoje a lapala dych. Bol to však iba trik, lebo len čo sa k nej priblížil, vrazila mu hlavou do brucha. Keď sa zatackal, vytiahla si z vlasov dlhú ihlicu a jedovato sa ho opýtala:
"Tak čo, braček, chceš, aby som ti prešpikovala črevá?"
Tao Kan uvažoval, ako by tú trojicu dostal pred súd. Predvídal, že by sa mu to mohlo podariť, lebo podľa všetkého sa zatiaľ v meste veľmi nevyznajú.
"S tebou sa porátam neskoršie!" sľuboval Seng Ťiou sestre. A kamarátovi povedal: "Chyť toho darebáka, Čang!"
Kým Gang držal Tao Kanovi ruky za chrbtom v železnom zovretí, Seng Ťiou ho odborne prehľadal:
"Veru, iba päťdesiat medenákov," povedal otrávene. "Len ho drž, kým mu dám príučok, aby nás druhý raz zbytočne nebudil."
Vzal z kúta dlhú bambusovú palicu a chcel udrieť Tao Kaňa po hlave. Vtom sa obrátil a koncom palice pretiahol po chrbte sestru, ktorá sa znovu skláňala nad šitím. Odskočila nabok a zjačala od bolesti. Brat sa takmer zvíjal od smiechu, no hneď nato sa musel zohnúť, lebo mu nad hlavou preleteli ťažké železné nožnice.
"Nerád vás vyrušujem," povedal sucho Tao Kan, "ale chcel som vás požiadať o niečo, čo by vám vynieslo päť strieborných."
Obor sa práve pokúšal chytiť sestru, no keď to začul, nechal ju na pokoji. Obrátil sa a lapajúc dych sa opýtal:
"Povedali ste, že päť strieborných?" "Ide o celkom súkromnú vec, týka sa to len nás dvoch."
Seng Ťiou naznačil Čangovi, aby Tao Kana pustil. Chudý muž zatiahol vysokého chlapíka do kúta a povedal mu ticho:
"Čerta mi záleží na tvojej sestre. Posiela ma za tebou môj pán."
Seng Ťiouova opálená tvár razom zbledla.
"Že by chcel Pekár päť strieborných? Najsvätejšie nebesá, vari sa zbláznil? Ako..."
"Nepoznám nijakého pekára," skočil mu do reči Tao Kan. "Môj šéf je bohatý veľkostatkár, starý smilník, ktorý za svoje zábavky dobre platí. Háčik je iba v tom, že už má po krk fajnových slečiniek z Vŕbovej štvrte. Teraz dostal chuť na zdravé vidiecke dievky. Ja ich preňho vyberám. Dopočul sa o tvojej sestre a poslal ma, aby som ti ponúkol päť strieborných, nech pár dní pobudne v jeho dome."
Seng Ťiou s rastúcim záujmom počúval. Zrazu vykríkol:
"Blazniete? Na celom širom svete nie je ani jedna ženská, čo by bola hodna toľko peňazí!" Potom zvraštil nízke čelo a chvíľu premýšľal. "Tá vaša ponuka smrdí, kamarát! Nechcem, aby sa mojej sestre voľačo stalo. Mám s ňou veľké obchodné plány. Musí mi zabezpečiť pravidelný príjem."
Tao Kan pokrčil úzkymi plecami.

"V poriadku. Veď sú aj iné ochotné dievčatá. Vráťte mi mojich päťdesiat medenákov a pôjdem."
„No, no, len nie tak zhurta!" Obor si pošúchal tvár. "Päť strieborných! Z toho sa dá najmenej rok krásne žiť a ani prstom nepohnúť! Potom naozaj nedbám, nech by na nej aj oral. Veď tá aj čosi znesie, aspoň jej pristrihnú krídla. Dobre, dohodnuté! Ale pôjdeme ju s Gangom odprevadiť. Chcem vedieť, kde a u koho bude bývať."
"Aby si mohol neskôr vydierať môjho starého, čo? Nič také!"
"Klameš! Iste nakupuješ pre verejný dom, špinavý potkan!"
"Dobre, poď teda so mnou a presvedč sa na vlastné oči. Ale potom mi nevyčítaj, ak sa šéf dopáli a dá ťa svojim ľuďom zbičovať. Naval' dvadsať medenákov, to je moja provízia."
Dosť dlho sa jednali, potom sa dohodli na desiatich medená-koch. Seng Ťiou vrátil Tao Kanovi jeho päťdesiat medených mincí a desať ešte priložil. Chudý muž ich strčil do rukáva a spokojne sa usmial, lebo sa mu vrátili peniaze, ktoré vyplatil vodcovi žobrákov.
"Pán tohto chlapíka nás pozýva na víno," povedal Seng Ťiou Čangovi a svojej sestre. "Poďme do jeho bytu a vypočujeme si, čo má na srdci."
Kráčali hore mestom po hlavnej ceste, potom ich Tao Kan zaviedol spleťou úzkych uličiek k zadnej časti vysokej budovy zo sivého kameňa. Keď otvoril malé železné dvierka kľúčom, ktorý vytiahol z rukáva, Seng Ťiou iba otváral oči a poznamenal:
"Tvoj pán musí byť ale poriadny pracháč. Úctyhodný majetok!"
"Veru úctyhodný," dal mu za pravdu Tao Kan. "A nezabudnite, že je to iba zadný vchod. Mali by ste vidieť hlavnú bránu!" S týmito slovami ich voviedol do dlhej chodby. Bránu za sebou starostlivo zamkol a povedal: "Chvíľu tu počkajte, idem to povedať pánovi!"
Keď zahol za roh, dievča vykríklo:
"Nepáči sa mi, ako to tu páchne! Možno sme v pasci."
Potom spoza rohu vybehol do chodby veliteľ a šesť ozbrojených strážnikov. Gang zaklial a siahol po noži.
"No prosím, zaútočte!" povedal veliteľ s úškľabkom a vytasil meč. "Aspoň budeme mať zásluhu na tom, že sme vás zneškodnili!"
"Prestaň, Gang!" zahriakol priateľa znechutený obor. "Títo lotri sú profesionálni vrahovia. Platia ich za kynoženie chudoby!"
Dievčina sa pokúsila prekĺznuť poza chrbát náčelníka, ten ju však chytil a o chvíľu bola tiež v putách. Odviedli ich do väzenia v susednej budove.

Tao Kan najprv utekal na strážnicu povedať veliteľovi, aby zatkol dvoch tulákov a pipku, ktorí čakajú pri zadnom vchode, potom išiel do kancelárie súdu, aby zistil, kde nájde sudcu Ti.
"Jeho excelencia je vo svojej pracovni, pán Tao. Po obede už vypočul veľa ľudí. Práve ich prepustil, keď prišiel mladý Leng, syn majiteľa záložne, a chcel sa zhovárať so sudcom. Ešte nevyšiel."
Povedal mu starý úradník.
"Prečo prišiel ten mládenec? Veď nebol v zozname ľudí, ktorých chcel sudca vypočúvať."
"Myslím, pán Tao, že prišiel zistiť, prečo uväznili jeho otca. Možno vás bude zaujímať, že prv než vošiel dnu, vypytoval sa stráží pri bráne na rozličné podrobnosti o mŕtvom, ktorého našli v lese dnes ráno. Mali by ste to sudcovi povedať."
"Ďakujem, poviem mu to. Stráže by však nemali poskytovať nijaké informácie."
Starý úradník pokrčil plecami.
"Všetci poznajú mladého pána Lenga, pane. Často chodia koncom týždňa do záložne, aby založili to i ono a mladý Leng im vždy vyplatí spravodlivý podiel. A okrem toho celý personál súdu videl mŕtvolu, nuž niet čo tajiť."
Tao Kan prikývol a vošiel do kancelárie sudcu Ti.
Sudca sedel za stolom, mal na sebe pohodlný odev z tenkej sivej bavlny a na hlave štvorhrannú čiernu čiapku. Pred stolom stál asi dvadsaťpäťročný urastený mládenec v elegantných hnedých šatách s ploskou čiernou čiapkou na hlave. Mal peknú, ale neprístupnú tvár.
"Sadni si," povedal sudca Tao Kanovi. "Toto je najstarší syn pána Lenga. Robí si starosti, lebo som dal zatknúť jeho otca. Práve som mu vysvetlil, že ho upodozrievam z účasti na vražde starého tuláka a že sa tým prípadom budeme zaoberať na večernom zasadnutí súdu. To je všetko, čo vám môžem povedať, pán Leng. Teraz skončíme, lebo mám vybaviť dôležité veci s mojím pobočníkom."
"Ale môj otec v nijakom prípade nemohol včera v noci spáchať vraždu, pane," ticho povedal mládenec.
Sudca Ti zodvihol obočie.
"Prečo?"
"Jednoducho preto, lebo bol strašne opitý, pane. Sám som otváral dvere, keď ho pán Wang doniesol. Môj otec vôbec nevedel o sebe a syn pána Wanga ho musel doniesť dnu."
"Dobre, pán Leng. Budem na to pamätať."
Mladý Leng sa vôbec nechystal odísť. Odkašlal si a pokračoval, teraz akosi rozpačito:
"Myslím, pane, že som videl tých vrahov."
Sudca Ti sa nahol dopredu.
"Chcem od vás podrobnú výpoveď!" povedal prísne.
"Pane, povráva sa, že mŕtvolu tuláka našli dnes ráno v opustenej chate v lese, asi v polovici svahu. Môžem sa opýtať, či je to tak?" Keď sudca prikývol, pokračoval: "Včera v noci svietil jasný mesiac a povieval chladný vánok, nuž som si vyšiel na krátku prechádzku. Kráčal som po chodníku za naším domom, ktorým sa schádza do lesa. Keď som prešiel za

druhú zákrutu, hodný kus pred sebou som zbadal dvoch ľudí. Nevidel som ich dosť dobre, ale jeden bol veľmi vysoký a niesol na pleciach ťažký náklad. Druhý bol malý a útly. Viem, že v noci chodia po lese rozliční povaľači, preto som sa rozhodol, že nepôjdem ďalej a radšej sa vrátim domov. Keď som sa dopočul o mŕtvom tulákovi, prišlo mi na um, že bremeno, čo niesol ten vysoký chlap, mohla byť celkom dobre mŕtvola."
Tao Kan sa snažil zachytiť pohľad sudcu Ti, lebo Lengov opis sa
presne hodil na Seng Ťioua a jeho sestru. Sudca však uprene hľadel na svojho hosťa. Zrazu povedal:
"To znamená, že môžem prepustiť vášho otca a okamžite uväzniť vás ako podozrivého. Lebo teraz ste nepochybne dokázali, že zatiaľ čo váš otec sa nemohol dopustiť vraždy, vy sám ste k tomu mali znamenitú príležitosť!"
Ohromený mládenec vyvaľoval na sudcu oči.
"Ja som to neurobil!" vyhŕklo z neho. "Môžem to dokázať. Mám svedka, ktorý..."
"Presne to som si myslel. Neboli ste sám. Mladík ako ste vy sa predsa nevyberie v noci sám na prechádzku do lesa. Iba človek v zrelom veku má pôžitok z takej prechádzky. Povedzte, čo za dievča bolo s vami?"
"Matkina slúžka," odvetil mladý muž a začervenal sa. "Viete, doma sa nemôžeme veľmi stretávať, nuž sa zavše zídeme v chate na úbočí. Môže vám potvrdiť, že sme sa spolu vybrali do lesa, no sotva vám povie niečo o tých dvoch, lebo ona ich ani nevidela. Len ja som ich videl, lebo som šiel popredku." Nesmelo pozrel na sudcu a povedal: "Chcem sa s ňou oženiť. Ale keby môj otec vedel, že..."
"Stačí. Choďte do kancelárie súdu, nech starší úradník zapíše vašu výpoveď. Použijem ju iba v krajnom prípade. Môžete odísť!" Mládenec sa už poberal, vtom sa ho Tao Kan spýtal:
"Mohla byť tá nižšia postava, čo ste videli, žena?"
Mladý Leng sa poškrabal na hlave.
"Nuž viete, nevidel som ich celkom jasne. No teraz, keď sa ma to pýtate... Áno, myslím, že to mohla byť žena."
Len čo mladý Leng odišiel, Tao Kan rozčúlený spustil:
"Všetko je teraz jasné, pane. Ja..."
Sudca Ti zdvihol ruku.
"Okamih, Tao Kan. S takýmto komplikovaným prípadom sa musíme zaoberať po poriadku. Najprv ťa oboznámim s výsledkom vypočúvania, ktoré som práve dokončil. Po prvé, ten Lengov zamestnanec je hnusný had. Keď som sa ho pýtal na podrobnosti, ukázalo sa, že len čo dievča položilo prsteň na pult, Leng mu povedal, aby zmizol. Medzitým prišli do záložne ďalší zákazníci a potom už videl iba to, že dievčina schmatla prsteň a odišla preč. To šepkanie si vymyslel, aby dokázal, že jeho šéf je smilník.
A pokiaľ ide o to, že jeho zamestnávateľ sa dopúšťa priestupku tým, že neplatí dane, iba rozširuje ničím nepodložené chýry. Prepustil som toho chlapíka a upozornil ho, že existuje zákon o nactiutŕhaní a potom som si dal zavolať predsedu bankárskeho cechu. Povedal mi, že pán Leng je veľmi bohatý človek, ktorý vie užívať život. Neodhodí sa od menších podvodov a jeho partner musí byť v strehu, keď s ním obchoduje, pritom však Leng dbá, aby všetko robil v medziach zákona. Veľa cestuje a často sa zdržuje v susednom okrese Ťiang-pei. Predseda cechu, pravda, o jeho tamojšej činnosti nič nevie. Po druhé, Leng má za sebou naozaj poriadny záťah so svojím priateľom zlatníkom. Po tretie, náčelník zistil totožnosť dvoch mladých povaľačov, ktorí sa vysmievali Lengovi. Súhlasne tvrdili, že Leng zrejme videl starého tuláka po prvý raz a počas svojej hádky nespomenuli nijaké dievča. Leng naozaj sotil starca, ten sa však postavil na nohy, len čo odniesli Lenga na jeho nosidlách. Chvíľu tam stál a nadával Lengovi do prekliatych tyranov, potom odišiel. Nakoniec utrúsili tí chlapci čudnú poznámku. Povedali, že starec vôbec nehovoril ako tulák, ale skôr ako vzdelaný človek. Chcel som sa ešte opýtať pána Wanga, či Leng bol naozaj opitý, keď prišiel domov, ale po tom, čo mi povedal jeho syn, to nepokladám za dôležité."
Sudca dopil čaj a dodal: „A teraz mi povedz, ako si pochodil v meste."
"Najprv vás musím upozorniť, pane, že mladý Leng sa veľmi podrobne vypytoval stráží na mŕtvolu v chate, prv než sa s vami stretol. No teraz to už nie je podstatné, lebo mám dôkaz, že si tú historku s dvoma ľuďmi, ktorých videl v lese, naozaj nevymyslel."
Sudca Ti prikývol.
"Nemyslím, že by klamal. Ten mládenec na mňa urobil veľmi dobrý dojem. Oveľa lepší, ako jeho otec."
"Ľudia, ktorých Leng videl, boli určite členovia bandy Seng Ťiou a jeho sestra, nápadne krásne dievča. Vodca žobrákov ma poslal do hostinca, kde sú toho času ubytovaní spolu s ďalším darebákom Čangom. Bol s nimi ešte štvrtý, ten však zmizol. Počul som, ako Seng Ťiou nadáva sestre, že ‚pobabrala záležitosť so strýkom Tuanom', ako to on nazval, že nechcela od neho zobrať smaragdový prsteň. Ten strýko Tuan je, podľa všetkého, mŕtvy tulák. Všetci traja prišli zo susedného okresu, poznajú však tunajšieho šéfa bandy, ktorého volajú Pekár. Všetci traja sú vo väznici na súde."
"Skvelé!" zvolal sudca Ti. "Ako si ich dostal sem tak rýchlo?"
"Jednoducho," váhavo odvetil Tao Kan. "Nahovoril som im, že by tu mohli ľahko prísť k peniazom, a ochotne prišli so mnou. Pokiaľ ide o moju teóriu s pánom Lengom, mali ste pravdu, pane, keď ste ju označili za predčasnú! Leng nemá s vraždou nič spoločné. Bola to číra zhoda okolností, že mu banditi dva razy skrížili cestu. Prvý raz, keď si dievča chcelo dať oceniť prsteň a druhý raz, keď starého tuláka pobúrilo, že sa Leng tak nadulo správal k mladým výtržníkom."
Sudca sa zdržal komentára. Zamyslený si poťahoval bradu. Odrazu povedal:
"Nemám rád zhodu okolností, Tao Kan. Pripúšťam, že z času na čas sa vyskytne. Spočiatku jej však zásadne neverím. Mimochodom, povedal si, že Seng Ťiou spomínal šéfa bandy, zvaného Pekár. Skôr ako ho vypočujem, opýtaj sa veliteľa stráže, či o ňom niečo nevie."
Kým bol Tao Kan preč, sudca vybral z košíka na stole čajník a nalial si ďalšiu šálku. Nedalo mu pokoja to, ako sa jeho pobočníkovi podarilo dostať tých troch príslušníkov bandy na súd. "Keď som sa ho na to opýtal, tváril sa veľmi

záhadne," zahundral si popod fúzy a potmehúdsky sa usmial. "Možno sa zase raz zahral na podvodníka... jeho bývalá profesia! No, pokiaľ to slúži dobrej veci..."
Tao Kan sa medzitým vrátil.
"Veliteľ dobre pozná Pekára podľa mena, pane. Nebýva však v tomto meste. Ten darebák je známy šéf bandy v susednom okrese Ťiang-pei. To znamená, že aj Seng Ťiou je odtiaľ."
"A náš priateľ pán Leng sa tam tiež často zdržiava," pomaly dodal sudca. "Začína sa nám kopiť priveľa zhodných okolností, Tao Kan, a to sa mi nepáči. Dobre, vypočujem tých ľudí po jednom a Seng Ťiou bude prvý. Povedz veliteľovi, aby ho zaviedol do márnice. Ale nech mu zatiaľ mŕtvolu neukazuje. Hneď prídem za ním."
Keď sudca Ti vstúpil, vysoký Seng Ťiou stál medzi dvoma strážnikmi pred stolom, na ktorom ležala mŕtvola, zakrytá trstinovou rohožkou. V prázdnej miestnosti bolo cítiť nepríjemný zápach.
Sudca si pomyslel, že v takejto horúčave tam nemôže mŕtvola dlho zostať. Odhrnul rohož a opýtal sa Seng Ťioua:
"Poznáte toho človeka?"
"Najsvätejšie nebesá, veď to je on!" zvolal Seng.
Sudca Ti si založil ruky do širokých rukávov. Dôrazne povedal:
"Áno, to je mŕtvola starca, ktorého ste bezohladne zavraždili."
Bandita spustil príval kliatob. Strážnik po jeho pravom boku ho udrel ťažkým obuškom po hlave. "Priznaj sa!" zrúkol naňho. Obor si z úderu nič nerobil. Iba mykol hlavou a potom vykríkol:
"Ja som ho nezabil! Keď ten starý blázon odchádzal minulej noci z krčmy, bol živý a zdravý!"
"Kto to bol?"
"Bohatý blázon, volal sa Tuan Mu-caj. Mal v hlavnom meste veľkú lekáreň."
"Bohatý lekárnik? A čo ste mali s ním spoločné?"
"Pálil za mojou sestrou, ten sprostý starý cap! Chcel sa k nám pridať."
"Nepokúšajte sa vodiť ma za nos, kamarát!" schladil ho sudca Ti. Strážnik chcel obra znova tresnúť po hlave, teraz sa však šikovne uhol a vybuchol:
"Hovorím pravdu, prisahám! Blaznel za mojou sestrou. Chcel nám dokonca zaplatiť za to, aby sme ho prijali medzi seba. Ale moja sestra, tá sprostaňa, nechcela od neho prijať ani medenák. Teraz aspoň tá malá zaťatá hlupaňa vidí, do akej kaše nás dostala! Vražda, prosím pekne!"
Sudca Ti si hladkal dlhú bradu. Ten chlap bol neokrôchaný surovec, ale jeho slová mali punc pravdy. Seng Ťiou si vysvetľoval sudcovo mlčanie ako prejav pochybnosti, preto pokračoval roztraseným hlasom:
"Ja a môj kamoš sme nikoho nezavraždili, vznešený pane! Možno kde-tu sme zbalili zatúlané kura alebo prasiatko, alebo sme si požičali od pocestného za hrsť medenákov... také veci sa stávajú, keď sa chce človek uživiť na cestách. Ale vravím vám, nikdy sme nezabili človeka. Prečo by som mal zabiť práve strýka Tuana? Veď som vám tuším povedal, že mi dal peniaze?"
"Je vaša .sestra prostitútka?"
"Čo či je?" podozrievavo sa opýtal Seng Ťiou.
"Či je pobehlica."
"Ach, tak!" Seng Ťiou sa poškrabal na hlave a pomaly odvetil: "Nuž, ak mám povedať pravdu, pane, aj je, aj nie je. Ak veľmi potrebujeme peniaze, sem-tam prichýli mužského. Väčšinou sa však stýka s mládencami, ktorí sa jej páčia, a tí to majú zadarmo. Moja sestra je mŕtvy kapitál, pane! Keby si z toho urobila riadnu živnosť, boli by aspoň peniaze! Povedzte mi láskavo, pane, ako by mohla dostať to povolenie, akési papiere, podľa ktorých by mala právo zarábať si na ulici..."
"Odpovedajte iba na moje otázky!" prerušil ho sudca Ti. "Kedy ste začali pracovať pre majiteľa záložne pána Lenga?"
"Pre akého majiteľa záložne? Ja nie, pane. S takými vydieračmi si nezačínam! Môj šéf je Liu-Pekár z Ťiang-peiu. Býva za vinárňou, vedľa západnej brány. Chcem povedať, že to bol náš šéf, lebo sme sa vykúpili ja, Sis a Čang."
Sudca Ti prikývol. Vedel, že podľa nepísaných zákonov podsvetia prísahou zaviazaný člen bandy môže sa odpútať od svojho šéfa iba vtedy, ak zaplatí určitý peňažný obnos, z ktorého sa mu odráta vstupný poplatok a jeho podiel na ziskoch bandy. Takéto vyúčtovanie často vyvoláva ostré spory.
"Vyrovnali ste sa tak, že boli obidve strany spokojné?"
"Nuž, trochu sme sa pochytili, pane. Pekár nás chcel okradnúť, ten sukin syn! Ale strýko Tuan bol na číslice úplný čarodejník. Vzal kus papiera, chvíľu rátal a usvedčil Pekára, že sa poriadne mýlil. Pekárovi sa to nepáčilo, ale bolo pri tom aj pár iných chlapíkov, čo sledovali hádku a všetci chytili stranu strýkovi Tuanovi. Napokon nás Pekár musel pustiť."
"Rozumiem. Prečo ste odišli z Pekárovej bandy?"
"Viete, Pekár začínal veľmi vystrkovať rožky a púšťal sa do vecí, ktoré nám neboli po chuti. Dával nám úlohy, vôbec nie hodné tuláckeho stavu, povedal by som. Istého dňa chcel, aby sme s Čangom preniesli cez hranice dve debny. To teda nie, povedal som, nikdy. Po prvé, mohli by nás chytiť a sme v kaši. Po druhé, tí, čo pre Pekára robili také veľké úlohy, obyčajne zanedlho zomreli pri nejakej nehode. Je pravda, nehody sa stávajú, ale stávali sa pričasto, a to sa mi nepáčilo."
Sudca Ti významne pozrel na Tao Kana.
"Keď ste vy s Čangom odmietli, kto sa dal potom na tú úlohu?"
"Jing, Meng a Lau," pohotovo odvetil Seng.
"Kde sú teraz?"
Seng si prešiel palcom po hrdle.
"Obyčajné nehody, veď viete!" zaškľabil sa. V malých očkách sa mu na chvíľu zablysol strach.

"Komu sa mali tie dve debny doručiť?" vyzvedal sudca ďalej.
Bandita pokrčil širokými plecami.
"To vedia nebesá! Počul som iba toľko, ako Pekár spomínal Jingovi akéhosi pracháča, čo má na tržnici veľký obchod. Nič som sa nevypytoval. Nebola to moja vec. Čím menej človek vie, tým lepšie pre neho. A strýko Tuan povedal, že v tom mám stopercentnú pravdu."
"Kde ste boli včera v noci?"
"Ja? Vybrali sme sa so Sis a s Čangom do Červeného kapra niečo si zahryznúť a zahrať v kocky. Strýko Tuan povedal, že sa navečeria niekde vonku, lebo ho nebavili kocky. Starý trkvas sa iste dostal do kalfasu, pomyslel som si. Nemal ísť sám, veď sa v meste ani nevyzná!"
Sudca Ti vybral z rukáva smaragdový prsteň.
"Poznáte tento šperk?" opýtal sa.
"Pravdaže. To je prsteň strýka Tuana. Dostal ho od otca. ‚Povedz mu, aby ti ho dal,' vravel som Sis. Ale nechcela o tom ani počuť. Je to smola, pane, keď má človek takú priečnu sestru!"
"Odveďte ho naspäť do cely!" prikázal sudca Ti veliteľovi. "A hlavnej dozorkyni povedzte, aby priviedla do mojej kancelárie slečnu Sengovú."
Keď kráčali cez dvor, povedal vzrušený sudca Tao Kanovi:
"Podaril sa ti skvelý záťah. Konečne máme prvú stopu v tom pašeráckom prípade! Ihneď vyšlem zvláštneho posla ku kolegovi do Ťiang-peiu a požiadam ho, aby Pekára zatkol. Ten už povie, kto je jeho šéfom a komu v našom meste mali doručiť debny. Neprekvapilo, by ma, keby sa ukázalo, že adresátom je náš milý Leng, majiteľ záložne. Je to boháč, má na tržnici veľký obchod a pravidelne chodí do Ťiang-peiu."
"Myslíte, pane, že Seng Ťiou je naozaj nevinný a nemá s Tuanovou vraždou nič spoločné? Ten príbeh, čo nám rozprával Lengov syn, sa zdá ako ušitý na neho a jeho sestru."
"Keď sa dozvieme pravdu o tom záhadnom Tuanovi, budeme múdrejší, Tao Kan. Vidí sa mi, že Seng Ťiou nám povedal všetko, čo vie. Musí však byť ešte veľa vecí, ktoré Seng nevie. Uvidíme, čo nám povie jeho sestra."
Vošli do kancelárie. Starší pisár rýchlo vstal a vyšiel im v ústrety. Podal sudcovi akýsi doklad so slovami:
"Náhodou som začul pána Taa, keď sa opytoval nášho veliteľa, či nepozná banditu, zvaného Liu-Pekár, vaša ctihodnosť. Práve nám prišlo úradné hlásenie o rokovaní súdneho tribunálu v Ťiang-pei. Obsahuje aj stať, týkajúcu sa tohto banditu."
Sudca Ti preletel pohľadom listinu. Zlostne vykríkol a podal ju Tao Kanovi.
"Povedz, nie je to smola?" zvolal. "Prečítaj si to, Tao Kan! Včera ráno zabili Pekára v podnapitom stave pri akejsi ruvačke."
Zamieril do svojej súkromnej pracovne a mrzuto sa pritom rozháňal rukávmi.
Sadol si za stôl, zamračene pozrel na Tao Kaňa a skľúčene povedal:
"Už som sa nazdával, že nám nechýba veľa do rozuzlenia pašeráckeho prípadu! A teraz sme zase tam, kde sme začali. Tých troch chlapov, čo by nám mohli povedať, komu bol určený pašovaný tovar, dal zavraždiť Pekár. Nečudo, že ich Ma Žung a Ťiao Tchaj nemohli nájsť! Ich kosti iste hnijú vo vyschnutej studni, alebo odpočívajú niekde v lese pod stromom. Pekár bol jediný človek, ktorý by mohol povedať, kto organizuje pašovanie, a práve toho museli zabiť!"
Zlostne si šklbal bradu.
Tao Kan si pomaly okrúcal okolo ukazováka tri dlhé chlpy, ktoré mu vyrastali z líca. Po chvíli povedal:"
"Možno by pomohlo, keby sme dôkladne vypočuli Pekárových spojencov v Ťiang-pei..."
"Sotva," odsekol sudca Ti. "Pekár likvidoval ľudí, ktorí robili pre neho špinavú robotu. A tieto prísne metódy svedčia o tom, že plnil príkazy svojho šéfa, podľa ktorých všetko, čo súviselo s pašovaním, musel držať v najväčšej tajnosti."
Vybral z rukáva vejár a začal sa ovievať. O chvíľu pokračoval: "Tuanova vražda istotne úzko súvisí s pašeráckym prípadom. Som presvedčený, že ak sa nám podarí objasniť ten zločin, budeme mať v rukách kľúč k záhade pašeráckej bandy. Vstúpte!"
Práve ktosi zaklopal na dvere. Do kancelárie vošla vysoká, chudá žena v jednoduchých hnedých šatách s čiernou šatkou ovinutou okolo hlavy a pred sebou postrkovala štíhlu dievčinu. "Toto je slečna Sengová, vaša ctihodnosť," chrapľavým hlasom oznamovala dozorkyňa.
Sudca Ti si premeral dievčinu. Vzdorovito uprela naňho veľké, výrazné oči. Jej oválna opálená tvár bola nápadne krásna. Vôbec sa nemaľovala, a ani to nepotrebovala. Malé arogantné ústa boli červené ako čerešňa, dlhé obočie nad jemne modelovaným nosom tvorilo pôvabné oblúky, a vlasy, padajúce na plecia v dvoch hustých prameňoch, boli dlhé a lesklé. Obdratý modrý kabátik a zaplátané belasé mohavice boli neprimeraným odevom pre toľkú krásu. Zastala pred stolom a ruky zastrčila za slamený povraz, ktorým bola prepásaná namiesto opaska.
Sudca ju chvíľu pozoroval, potom sa pokojne opýtal: "Slečna, pokúšame sa zistiť, kto je vlastne pán Tuan Mu-caj. Povedzte mi, kde a ako ste sa s ním zoznámili."
"Ak si myslíte, pán úradník, že zo mňa niečo dostanete, tak sa preukrutné mýlite!" odsekla.
Dozorkyňa vykročila vpred a chcela ju udrieť po tvári, sudca však zdvihol ruku a pokojným hlasom povedal:
"Nezabúdajte, že stojíte pred okresným sudcom, slečna Sengová. Musíte odpovedať na moje otázky, rozumiete?"
"Myslíte, že sa zľaknem korbáča? Bite ma, koľko chcete, ja to vydržím!"
"Nikto vás nebude biť," ozval sa Tao Kan. "Nehľadiac na záležitosť so strýkom Tuanom, ste obvinená z tuláctva a nepovolenej prostitúcie. Na obidve líca vám vypália znak." Dievčina náhle zbledla.
"Ale nebojte sa," utešoval ju Tao Kan. "Ak si na líce nanesiete hrubú vrstvu púdru, nebude znaky vôbec vidieť. Určite nie veľmi."
Dievča zmeravelo a upieralo na sudcu prestrašené oči. Potom pokrčilo plecami a odvetilo:

"Ale veď som nič neurobila! A neverím, že by bol strýko Tuan povedal na mňa niečo zlého. Nikdy! Kde sme sa zoznámili? V hlavnom meste, asi pred rokom. Poranila som si nohu a zašla som do Tuanovej lekárne kúpiť si náplasť. Náhodou stál za pultom a prihovoril sa mi. Bolo to prvý raz, že sa o mňa zaujímal taký pracháč a pritom ani raz nezaviedol reč, veď viete na čo, a preto sa mi zapáčil. Pristala som, že sa tej noci stretneme a potom sme sa schádzali čoraz častejšie, veď viete, ako to myslím. Pravda, je to starší chlap, iste má už hodne nad päťdesiat, ale je vzdelaný, pekne hovorí, a vždy si nájde čas, aby si vypočul moje drobné starosti."
Zmĺkla a s očakávaním pozrela na sudcu.
"Ako dlho trvala vaša známosť?" opýtal sa sudca.
"Niekoľko týždňov. Potom som povedala strýkovi Tuanovi, že sa musíme rozlúčiť, lebo sa sťahujeme na iné miesto. Chcel mi dať striebro, ale som odmietla, nebesá, nie som predsa ľahká ženská, hoci bratovi, tomu lenivému pasákovi, by sa bolo hodilo! A to je všetko. Asi o tri týždne, keď sme boli v Kuang-jehu, Tuan sa odrazu zjavil v našom hostinci. Povedal mi, že si ma chce vziať za druhú ženu a že bratovi dá za mňa odmenu v hotovosti."
Utrela si rukávom tvár, napravila si kabátik a pokračovala:
"Tuanovi som sa pekne poďakovala a povedala som mu, že nechcem ani peniaze, ani nič iné. Chcem len svoju slobodu a že sa mi ani nesníva dať sa zavrieť medzi štyri steny, aby som musela oslovovať jeho prvú ženu milostivá pani a od rána do večera naháňať slúžky. Tuan odišiel, chudák starý, bol veľmi smutný. Ale aj ja, lebo potom sme sa s bratom pobili a do krvi ma zmlátil! No asi o mesiac, keď sme boli v dedinke neďaleko Ťiang-peiu, znova sa objavil starý Tuan. Povedal, že predal lekáreň svojmu spoločníkovi a rozhodol sa pripojiť k nám. Môj brat mu povedal, že je vítaný, ale že mu musí platiť pravidelnú gážu, lebo nikomu nebude zadarmo robiť pestúnku. Povedala som bratovi, že to tak nebude. Tuan môže ísť s nami, vravím mu, a ak budem chcieť a budem mať na to chuť, môže so mnou aj spávať. Nechcem však od neho ani jediný medenák. Môj brat sa nato strašne rozčúlil, spolu s Čangom ma chytili a stiahli mi nohavice. Bola by som dostala riadny výprask, keby vtom nebol prišiel Tuan. Odviedol môjho brata nabok a uzavreli spolu akúsi dohodu. Pomyslela som si, že ak chce Tuan zaplatiť bratovi, aby ho zasvätili do tuláckeho spôsobu života, je to jeho vec. Potom sa Tuan pridal k nám a žil s nami skoro rok. Až do včerajška."
"Chcete povedať, že pán Tuan, bohatý obchodník, zvyknutý na všetky pohodlia sídelného mesta, žil a chodil s vami ako obyčajný tulák?" opýtal sa sudca Ti.
"Pravdaže! A celkom sa mu to páčilo, verte mi. Sto ráz som od neho počula, že nikdy predtým nebol taký šťastný. Hovoril, že má po krk života v hlavnom meste. Jeho ženy vraj boli celkom milé, keď boli mladé, ale teraz sa večne hádali, synovia vyrástli a ustavične sa mu plietli do obchodných záležitostí a chceli ho poučovať, ako si má počínať v lekárni. Mal veľmi rád svoju jedinú dcéru, tá sa však vydala za obchodníka kdesi na juhu a viac ju nevidel. Hovoril, že každý druhý deň musel chodiť na večierky a celkom si pokazil žalúdok. No odkedy sa pridal k nám, ako sám vravel, nemal so žalúdkom starosti. Čang ho naučil chytať ryby a strýko Tuan sa stal náruživým rybárom. A celkom dobre mu to išlo."
Sudca ju chvíľu pozoroval a poťahoval si fúzy. Potom sa opýtal:
"Navštívil pán Tuan veľa známych obchodníkov na miestach, ktorými ste prechádzali?"
"Vôbec nie! Povedal, že s tým všetkým skončil. Iba sem-tam navštívil nejakého zámeho, aby zohnal peniaze."
"Nosil pán Tuan pri sebe väčšie obnosy v hotovosti?" "Kdeže! Strýko Tuan bol pochabý iba pokiaľ išlo o mňa, ale ako obchodník bol všetkými masťami mazaný, to mi verte! Nikdy nemal pri sebe viac ako za hrsť medenákov. Ale zakaždým, keď sme prišli do väčšieho mesta, zašiel do zlatníctva a dal si preplatiť zmenku, ako to on nazýval. Keď dostal peniaze, uložil ich u nejakého svojho priateľa. Múdro urobil, lebo môj brat je obyčajný zlodejský potkan. Strýko Tuan hocikedy zohnal fúru peňazí, ak ich potreboval. A keď hovorím fúru, myslím tým naozaj fúru! Keď sme prišli sem do Chan-jiianu, mal pri sebe päť zlatých prútov. Päť zlatých prútov, dobre ste počuli! Nikdy som netušila, že jeden človek môže mať tak veľa peňazí iba pre seba! Dobrotivé nebesá, vravím Tuanovi, len ich neukáž môjmu bratovi. Nie je vrah, ale za toľké zlato by ochotne vyvraždil celé mesto! Strýko Tuan sa iba pod fúzy zasmial, ako zvyčajne, a povedal, že pozná bezpečné miesto, kde môže zlato schovať. A na druhý deň mal vo vrecku určite iba pár medenákov. Mohla by som dostať šálku čaju?"
Sudca Ti naznačil dozorkyni, aby dievčine naliala do šálky, ale z jej kyslej tváre sa dalo vyčítať, že nesúhlasí s takýmto porušením väzenských predpisov. Sudca to nezbadal, lebo sa pozeral na Tao Kana. Pobočník prikývol. Dostávali sa na správnu stopu. Keď si dievčina pár razy chlipla, sudca sa jej opýtal:
"Komu dal pán Tuan tie zlaté prúty?"
Pokrčila pekne formovanými plecami.
"Často mi rozprával o sebe, no ani slovom sa nezmienil o svojich
obchodoch a nikdy som sa ho na to nepýtala. Načo? Keď sme tu boli prvý deň, povedal môjmu bratovi, že musí navštíviť človeka, ktorý má na tržnici obchod. ‚Myslel som, že si jakživ nebol v Chan-jiiane', nadhodil môj brat. ‚Ani som nebol,' odvetil strýko Tuan. ‚Ale mám tu priateľov.'"
"Kedy ste videli naposledy pána Tuana?"
"Včera krátko pred večerou. Odišiel a nevrátil sa. Myslím, že už mal toho dosť a vrátil sa domov do hlavného mesta. Má na to právo, veď je slobodný človek, no nie? Ale nemusel si zo mňa robiť blázna. Minulej noci iste trochu preháňal, keď mi povedal, že zamýšľa celkom oficiálne sa pripojiť k našej bande a zložiť prísahu! Prečo mi rovno nepovedal, že medzi nami je koniec? Trochu by mi bol chýbal, ale nie veľmi. Dievča ako ja si poradí aj bez takého strýka, no nie?"
"Iste. A nepovedal vám, kam ide?"
"Záhadne sa usmial a povedal, že ide na večeru k priateľovi, ktorého navštívil v prvý deň, keď sme sem prišli. A ja som mu na to naletela."
Sudca Ti položil smaragdový prsteň na stôl.
"Tvrdíte, že ste od pána Tuana nikdy nič neprijali. Ako to, že ste sa pokúšali založiť jeho prsteň?"

"Nechcela som ho založiť! Ten prsteň sa mi veľmi páčil, nuž mi ho strýko Tuan dovolil nosiť aj niekoľko dní. Raz sme šli náhodou okolo veľkej záložne, vošla som dnu a opýtala sa len tak zo žartu, akú cenu má prsteň. Ale ten tučný majiteľ záložne ma začal hneď otravovať, schmatol ma za rukáv a šepkal mi oplzlé návrhy. Radšej som teda odišla."
Odhrnula z čela neposlušný prameň vlasov a s nesmelým úsmevom pokračovala: "Mala som vtedy nešťastný deň. Ledva som vyšla von, akýsi vysoký chrapúň ma chytil za ruku a vraj ‚miláčik', vyvaľoval pritom na mňa oči, až mi z neho behal mráz po chrbte. Ale strýko Tuan mu hneď povedal: ‚Ruky preč, to je moje dievča!' a môj brat mu poriadne vykrútil ruku a kopol ho do zadku, aby sa pratal z cesty. Všetci chlapi sú rovnakí, vravím vám. Nazdávajú sa, že stačí kývnuť prstom a dievča-tuláčka sa im hneď vrhne do náručia. Iba strýko Tuan bol medzi nimi ako ozajstná biela vrana. A ak mi chcete nahovoriť, že ma z niečoho obvinil, nech je to čokoľvek, poviem vám rovno do tváre, že klamete!"
Tao Kan si všimol, že sudca Ti zrejme už nepočúval jej posledné
slová. Uprene hľadel pred seba, pohrával sa s bokombradami a myšlienkami blúdil kdesi inde. Tao Kana prekvapilo, že vyzerá akýsi namrzený a nevedel si vysvetliť túto náhlu zmenu, lebo pred rozhovorom so slečnou Sengovou sudca vyjadril nádej, že objaví ďalšie stopy v pašeráckom prípade. A dievčina im nevedomky poskytla cenné informácie. Z jej nesúvislej výpovede musel aj sudca dedukovať, že Tuan sa pridal k bande iba preto, aby zatajil svoju protizákonnú činnosť. Tuan pravdepodobne financoval celú pašerácku sieť. Vybral si naozaj skvelú masku, veď kto by podozrieval tuláka, ktorý sa potĺka po kraji s dvoma vyvrheľmi? A človek, ktorého Tuan v to ráno navštívil, bol určite jedným z agentov, čo distribuovali pašovaný tovar. Dôkladnou prehliadkou všetkých obchodov na tržnici a prísnym vypočúvaním majiteľov by sa určite dalo zistiť, kto je ten agent. A prostredníctvom neho prídu napokon aj na to, kto je šéfom celej siete... kto je ten človek, ktorého nadriadené úrady tak horlivo hľadajú! Tao Kan si pár ráz odkašlal, no sudca si to ani nevšimol. Aj dozorkyňa bola prekvapená, že sudca tak dlho mlčí. Spýtavo pozrela na Tao Kaňa, ale chudý pobočník iba pokrútil hlavou.
Dievčina začala prešľapovať. "Stoj pokojne!" okríkla ju dozorkyňa. Sudcu to vyrušilo z úvahy. Posunul si čiapku dozadu a ticho povedal slečne Sengovej:
"Pána Tuana včera v noci zavraždili."
"Vravíte, že ho zavraždili?" vykríklo dievča. "Strýko Tuan je mŕtvy? Kto to urobil?"
"Myslel som, že vy nám to poviete," odvetil sudca.
"Kde ho našli?" dychtivo sa opýtala.
"V opustenej chate v lese. V polovici horského svahu."
Buchla malou päsťou na stôl a s iskriacimi očami zvolala:
"To urobil ten lotor Liu! Pekár poslal svojich ľudí za strýkom Tuanom, lebo nám pomohol dostať sa z tej mizernej bandy! A strýko Tuan sa chytil do pasce! Ten smradľavý Liu, ten odporný lotor!"
Zakryla si tvár rukami a rozplakala sa.
Sudca Ti chvíľu čakal, kým sa upokojí. Ukázal na šálku a keď sa napila, znova sa opýtal:
"Keď sa pán Tuan pridal k vám, tiež si odrezal koniec malíčka na ľavej ruke?"
V zaslzených očiach dievčaťa sa zablysol úsmev.
‚Chcel to urobiť, ale nemal dosť odvahy. Veľa ráz to skúšal, položil ľavú ruku na peň, v pravej držal sekeru a ja som pri ňom stála a počítala do troch. Zakaždým sa však v poslednej chvíli zľakol."
Sudca prikývol. Chvíľu rozmýšľal, potom pokrútil hlavou, zhlboka si vzdychol a vzal do ruky štetec. Na veľkú červenú navštívenku napísal krátku správu, vložil ju do obálky a navrch pripísal niekoľko slov. "Zavolaj písara!" prikázal Tao Kanovi.
Keď sa Tao Kan vrátil so starším písarom, sudca mu podal obálku a povedal: "Prikážte veliteľovi, aby to ihneď doručil." Znova sa obrátil k dievčine a opýtal sa: "Nemal o vás vážny záujem nejaký mládenec?"
"Áno. Jeden kapitán z Ťiang-peiu. Chce si ma vziať, ale povedala som mu, aby ešte rok-dva počkal. Dovtedy bude mať vlastný čln a ja sa zatiaľ nasýtim slobody. Potom sa budeme spolu plaviť hore-dolu po rieke a voziť tovar, a zarobíme toľko, aby sme mali vždy plné misky ryže a dobrú náladu k tomu!" Bojazlivo sa pozrela na sudcu. "Naozaj mi vypálite na líca znak, ako mi pohrozil ten váš strašiak?"
"Nie, iba na istý čas sa budete musieť zmieriť s menšou slobodou. Myslím, že ste jej mali až priveľa."
Dal pokyn dozorkyni. Tá chytila dievčinu za ruku a odviedla ju preč.
"Ako sa len rozrapotala!" zvolal Tao Kan. "Sprvoti sme z nej nemohli dostať slova, ale keď potom spustila, nedala sa zastaviť."
"Nechal som ju, nech povie všetko, čo má na srdci. Prísny krížový výsluch je dobrý len v prípade, keď vypočúvaný klame. Zapamätaj si to pre budúcnosť, Tao Kan." Zatlieskal a keď sa zjavil úradník, kázal mu priniesť horúcu vodu a uterák.
"Tuan Mu-caj bol prešibaný lišiak, pane," pokračoval Tao Kan. "Tá dievčina nie je hlúpa, ale nemala ani potuchy, že Tuan viedol pašerácku sieť."
Sudca Ti mlčal. Poukladal spisy na stole a na uvoľnené miesto pred sebou položil smaragdový prsteň. Úradník priniesol medený lavór s horúcou vodou a voňavou prísadou. Sudca namočil do vody uterák a dôkladne si vydrhol tvár a ruky. Potom si pohodlne sadol a povedal:
"Otvor oblok, Tao Kan. Je tu na zadusenie." Chvíľu rozmýšľal, potom pozrel na Tao Kaňa a pokračoval: "Neviem, či bol Tuan prešibaný alebo nie. Slečna Sengová nám tu opísala príbeh zo života: starnúci muž začne odrazu pochybovať o platnosti všetkých prijatých noriem a čuduje sa, ako mohol toľké roky viesť taký prázdny život. Veľa mužov prechádza týmto štádiom po dovŕšení určitého veku. Rok alebo dva otravujú sami seba a svojich najbližších, potom sa však obyčajne spamätajú a smejú sa, akí boli pochabí. Tuan bol v tomto ohľade výnimkou. Rozhodol sa rázne skoncovať so svojím predchádzajúcim životom a svoje rozhodnutie doviedol k logickému koncu tým, že začal úplne

nový život. Či by svoje rozhodnutie po niekoľkých rokoch neoľutoval, zostane už navždy otvorená otázka. Bol to však rozhodne zaujímavý človek, tento pán Tuan. Výstredný, ale určite mal silný charakter."
Sudca zmlkol. Tao Kan sa netrpezlivo hniezdil na stoličke. Najradšej by sa bol rozhovoril o ďalšej etape vyšetrovania. Opäť si pár ráz odkašlal a bojazlivo začal:
"Dáme teraz zavolať na výsluch Čanga, pane?"
Sudca Ti naňho pozrel.
"Čanga? Ach, toho Seng Ťiouovho priateľa? Môžeš ho zajtra vypočuť sám, Tao Kan. Stačia bežné otázky. On a Seng Ťiou nie sú problém. Ale nad tou dievčinou som si lámal hlavu. Neviem, čo s ňou urobíme! Vláda posudzuje tuláctvo dosť prísne, lebo odtiaľ je len krok k lúpežiam a inému narušovaniu pokoja. Ale aj nepovolenú prostitúciu, lebo je to určitá forma vyhýbania sa daniam a nepriaznivo vplýva na stav cisárskej pokladnice. Podľa zákona by som ju mal dať zbičovať a uväzniť na dva roky. Som však presvedčený, že by sme tým urobili z nej zaťatú recidivistku, ktorá by skončila buď na popravisku, alebo na ulici. A to by bola škoda, lebo to dievča je v podstate dobré. Musíme preto nájsť iné riešenie."
Ustarostene pokrútil hlavou a pokračoval:
"Pokiaľ ide o Seng Ťioua a toho druhého darebáka, tých odsúdim na rok nútených prác v pracovných oddieloch Severnej armády. Tam ich odnaučia leňošiť a dajú im príležitosť ukázať, či za niečo stoja. Ak sa budú dobre správať, môžu po určitom čase žiadať, aby ich zaradili medzi dobrovoľníkov. A čo sa týka Sengovej sestry... Áno, to bude riešenie, pravdaže! Pridelím ju ako slúžku k pánu Chan-Jiing-chanovi. Chan je veľmi prísny pán starého razenia, ktorý si udržiava svoju veľkú domácnosť v znamenitom poriadku. Ak tam bude dievča rok pracovať, spozná všetky výhody usporiadaného, života a nastane čas, že bude pre toho mladého kapitána dobrou domácou paňou!"
Tao Kan vyčítavo pozrel na sudcu. Pomyslel si, že vyzerá naozaj veľmi unavený, tvár mal bledú a vrásky okolo úst hlbšie. Bol to skutočne dlhý deň. Pokladal by sudca vari za prismelé, keby mu navrhol, že urobí dôkladnú prehliadku všetkých obchodov na tržnici? Alebo keby ho požiadal, aby mohol znova vypočuť Lenga? Rozhodol, že sa najprv spýta, čo zamýšľa sudca Ti.
"Aké ďalšie kroky by sme, podľa vášho názoru, mali urobiť, pane? Myslel som..."
"Ďalšie kroky?" opýtal sa sudca Ti a zdvihol husté obočie. "Netreba nijaké ďalšie kroky. Nevidíš, že všetky naše problémy sú vyriešené? Teraz už vieme, ako a kedy bol Tuan zavraždený, kto zaniesol jeho telo do chaty, všetko! A vieme, pravdaže, aj to, kto vystupoval ako miestny agent pašeráckej siete." Keď Tao Kan ohromene naňho vyvalil oči, sudca netrpezlivo pokračoval: "Nebesá, predsa si počul všetky dôkazy, či nie? Ak teraz rozoberám s tebou okrajové otázky, je to iba preto, lebo nemám čo robiť, kým sa zjaví hlavná postava tejto tragédie."
Tao Kan otvoril ústa, akoby chcel prehovoriť, sudca Ti však rýchlo pokračoval:
"Veru, je to skutočná tragédia, Tao Kan. Rozriešenie zložitého prípadu ma často napĺňa pocitom zadosťučinenia, že som napravil krivdu a rozriešil záhadu. Tento prípad ma však napĺňa zármutkom. Čudné, že som to nejasne cítil už dnes ráno, keď som tu sedel s prsteňom v ruke hneď po tom, čo som ho získal od gibona. Akoby z tohto prsteňa vyžarovalo ľudské utrpenie... Utrpenie je strašná vec, Tao Kan. Niekedy človeka povyšuje, ale väčšinou ponižuje. Čoskoro sa dozvieme, ako zapôsobilo na hlavnú postavu tejto tragédie a..."
Prerušil vetu v polovici a pozrel na dvere. Vonku na chodbe sa ozvali kroky. Veliteľ voviedol pána Wanga.
Malý, čiperný lekárnik v lesklom rúchu z čierneho saténu sa hlboko poklonil.
"Čím môžem poslúžiť vašej ctihodnosti?" zdvorilo sa opýtal.
Sudca ukázal na smaragdový prsteň pred ním a pokojne povedal:
"Mohli by ste mi vysvetliť, prečo ste mŕtvemu nestiahli aj tento prsteň, keď ste mu vzali všetko, čo mal pri sebe?"
Keď Wang uvidel prsteň, prudko sa strhol. Rýchlo sa však spamätal a rozhorčene sa bránil:
"Nerozumiem vám, vaša ctihodnosť. Veliteľ mi priniesol vašu navštívenku so žiadosťou, že mám podať nejakú informáciu..."
"Áno," prerušil ho sudca. "Informáciu o vražde vášho kolegu Tuana Mu-caja." Lekárnik chcel niečo povedať, ale sudca Ti zdvihol ruku. "Nie, počúvajte ma! Viem presne, čo sa stalo. Súrne ste potrebovali tých päť zlatých prútov, ktoré vám zveril do opatery pán Tuan, lebo váš plán prepašovať dve debny cenného tovaru z Ťiang-peiu do Chan-jiianu zlyhal. Zbabrali to Pekárovi ľudia, ktorých ste najali, a vojenská polícia zhabala drahocenný tovar, ktorý ste pravdepodobne ani nevyplatili. Tuan sa chcel pripojiť k bande slečny Sengovej a zložiť formálnu prísahu tým, že si odreže koniec malíčka na ľavej ruke, a to vám poskytlo skvelú príležitosť toho nešťastníka zavraždiť."
Veliteľ pristúpil tesne k Wangovi, ale sudca Ti pokrútil hlavou a pokračoval:
"Tuan nemal odvahu odrezať si koniec malíčka sám, nuž ste mu včera sľúbili, že mu to urobíte večer vo vašej vile hore na hrebeni. Dohodli ste sa, že to spravíte veľkým sekáčom, ktorým sa sekajú nadrobno korene liečivých rastlín. Jeden koniec ťažkého noža, ostrého ako britva je pripevnený svorkou k doske na rezanie a voľný koniec je opatrený rúčkou. Týmto dômyselným nástrojom, ktorý má obyčajne poruke každý lekárnik, možno takúto operáciu uskutočniť bez rizika, že by človek odrezal priveľa alebo primálo, a tak rýchlo a hladko, že je bolesť minimálna. Tuan chcel podstúpiť túto obeť, aby dokázal mladej tulácke, ktorú ľúbil, že chce navždy zostať pri nej."
Sudca sa odmlčal. Wang hľadel naňho široko otvorenými, neveriacimi očami.
"Prv než Tuan položil ruku do správnej polohy na rezaciu dosku, veľký sekáč padol dolu a odsekol mu štyri prsty. Potom ste nešťastného starca udreli po hlave železným tĺčikom mažiara. Mŕtvolu ste zniesli z vášho domu dolu do opustenej chaty. Tam by ju boli objavili možno až po mnohých týždňoch v pokročilom štádiu rozkladu. Ale aj tak ste mŕtvolu predvídavo prehľadali a odstránili ste všetko, čo by mohlo viesť k odhaleniu totožnosti mŕtveho. Bol by som dal mŕtvolu spáliť ako telo neznámeho tuláka, ale gibon ma priviedol na správnu stopu."
"Gi... gibon?" vyjachtal Wang.

"Áno, gibon. Našiel Tuanov smaragdový prsteň, ktorý mám tu pred sebou. Ale to sa vás už netýka."
Sudca Ti zmĺkol. V malej kancelárii zavládlo úplné ticho.
Wangova tvár nadobudla popolavý nádych a pery sa mu chveli. Pár ráz naprázdno preglgol, potom prehovoril tichým, chrapľavým hlasom, že ho sotva bolo rozumieť.
"Áno, priznávam, že som zavraždil Tuana Mu-caja. Bolo to presne tak, ako ste povedali, okrem vašej zmienky o dvoch debnách pašovaného tovaru. Tie debny neboli mojím majetkom. Vystupoval som len ako agent a mal som rozdeliť ich obsah." Vzdychol si a prerývane pokračoval: "Za posledné dva roky som utrpel veľké finančné straty a veritelia na mňa naliehali. Najviac som bol zadĺžený u bankára v sídelnom meste." Uviedol meno, ktoré sudca Ti poznal, bol to známy finančník, bratanec správcu cisárskej pokladnice. "Napísal mi list, v ktorom navrhoval, aby som ho navštívil, že je ochotný pohovoriť si so mnou. Cestoval som do sídelného mesta a on ma veľmi láskavo prijal. Povedal mi, že keby som bol ochotný spolupracovať s ním na určitom finančnom projekte, zrušil by nielen moje dlžoby, ale dal by mi ešte aj štedrý podiel na zisku. Pravdaže, súhlasil som. Úplne ma však ohromil, keď mi začal chladnokrvne vysvetľovať, že zorganizoval rozsiahlu pašerácku sieť."
Wang si pretrel rukou oči. Pokrútil hlavou a pokračoval:
"Keď spomínal obrovské zisky, zaváhal som. Napokon som privolil. Viete... nemôžem si dovoliť vyjsť na žobrácku palicu. A keď som si spomenul na tú hromadu peňazí, čo by som takto získal... Mal som mať však viac rozumu! Ten pekelný lotor namiesto aby zrušil moje dlhy, naopak, využíval ich proti mne a za moje služby ma odmenil tým, že mi požičiaval peniaze na úžernícky úver. Zanedlho ma mal celkom v pazúroch. Keď mi Tuan zveril do úschovy tých päť zlatých prútov, pomyslel som si, že sa mi naskytla príležitosť vyplatiť svojho šéfa a stať sa opäť slobodným človekom. Vedel som, že Tuan nikomu nepovedal, že príde v noci ku mne, lebo nechcel, aby sa niekto dozvedel, že nemá dosť odvahy odrezať si koniec prsta. Prosil ma, aby som ani vlastnej rodine nepovedal, že príde. Sám som ho vpustil dnu zadnými dverami."
Lekárnik vytiahol z rukáva hodvábnu vreckovku a utrel si spotenú tvár. Potom dôrazne vyhlásil:
"Ak mi vaša ctihodnosť láskavo dá papier, napíšem oficiálne priznanie, že som Tuana Mu-caja zámerne zavraždil."
"Zatiaľ som vás nepožiadal o oficiálne priznanie, pán Wang," pokojne poznamenal sudca Ti. "Ostáva ešte niekoľko bodov, ktoré by ste mi mali objasniť. Predovšetkým: prečo chcel mať pán Tuan vždy k dispozícii také veľké peňažné obnosy?"
"Lebo nestrácal nádej, že jedného dňa tá mladá tuláčka bude ochotná vydať sa za neho. Povedal mi, že hneď potom vyplatí jej brata, kúpi niekde pekné vidiecke sídlo a začnú tam nový život."
"Rozumiem. Po druhé: prečo ste nepovedali Tuanovi otvorene, že potrebujete jeho zlato, lebo máte vážne finančné problémy? Nepomáhajú si vari členovia toho istého cechu podľa dávneho zvyku pri ťažkostiach? Pán Tuan bol predsa veľmi bohatý človek a mohol vám kedykoľvek požičať tých päť zlatých prútov."
Bolo vidno, že Wanga vyviedli tieto otázky z rovnováhy. Pohyboval perami, no nemohol vyriecť ani jediné slovo.
Sudca Ti nerozvádzal ďalej túto otázku a pokračoval:
"Po tretie: ste pomerne slabý a dosť starý človek. Ako to, že sa vám podarilo odniesť mŕtvolu taký kus cesty až do chaty? Je to síce dolu kopcom, no i tak pochybujem, že by ste to mohli urobiť."
Wang sa medzitým spamätal. Zúfalo pokrútil hlavou a odvetil:
"Sám tomu nerozumiem, pane. Bol som ako šialený, zrazu ma posadla myšlienka, že musím mŕtvolu skryť. To mi dodalo takú silu, že som odvliekol mŕtvolu dolu do záhrady a odtiaľ do lesa. Keď som sa vrátil domov, bol som viac mŕtvy ako živý..." Opäť si utrel tvár. Potom pevnejším hlasom dodal: "Jasne si uvedomujem, že som zavraždil dobrého človeka pre jeho peniaze, pane, a že teraz musím zaplatiť za tento zločin svojím životom."
Sudca Ti sa výpal v kresle. Oprel sa lakťami o stôl, naklonil sa dopredu a povedal Wangovi miernym hlasom:
"Pán Wang, uvedomili ste si, že po vašom formálnom priznaní k vražde vám skonfiškujú celý majetok? Okrem toho, váš syn nemôže byť v nijakom prípade dedičom, lebo ho budem musieť vyhlásiť za nenormálneho."
"Ako to myslíte?" zreval Wang. Naklonil sa dopredu a udrel päsťou na stôl. "To nie je pravda, to je lož! Môj syn je duševne celkom zdravý, vravím vám! Chlapcov duševný vývoj trochu zaostáva, ale má koniec koncov ešte len dvadsať rokov! Keď bude trocha starší, určite sa mu myseľ napraví... Je úplne normálny, len s ním treba mať trochu trpezlivosti a nesmie sa rozčúliť!"
Prosebne pozrel na sudcu a roztraseným hlasom rozprával ďalej:
"Je to môj jediný syn, pane, je to taký pekný a poslušný chlapec. Ubezpečujem vás, pane..."
Sudca Ti pokojne povedal:
"Osobne sa postarám, aby mal, čo mu bude treba, pán Wang, kým budete vo väzení. Dávam vám na to moje slovo! Ak však neurobíme potrebné opatrenia, môže váš syn spôsobiť ďalšie trampoty. Preto ho musíme dať do útulku, to je jediné riešenie. Pred dvoma dňami, keď vychádzal z vašej lekárne, zbadal náhodou mladú tuláčku, ktorá práve vyšla z Lengovej záložne. Je to krásna dievčina a vo svojej pomätenej hlave si váš syn namyslel, že je to jeho dievča. Chcel ju chytiť, ale pán Tuan mu vysvetlil, že je to jeho milá a brat slečny Sengovej ho odohnal. Táto príhoda hlboko zapôsobila na jeho úbohú pomätenú myseľ. Včera, keď k vám Tuan prišiel, musel ho vidieť váš syn. Bol presvedčený, že mu ten človek ukradol dievča, preto ho zabil. Potom ste prikázali synovi, aby mŕtvolu zaniesol do chaty a vy sám ste mu ukazovali cestu. Pre vášho syna to bola hračka, lebo ako väčšina slabomyseľných je mimoriadne mocný a vysoký."
Wang ako v mrákotách prikývol. Bledú, strhanú tvár mu zbrázdili hlboké vrásky a plecia mu ovisli, čulý, podnikavý obchodník sa náhle zmenil na unaveného starca.
"Teda preto toľko rozprával o dievčati a Tuanovi... Včera večer som ho sotva poznal, chlapec mal po celý deň dobrú náladu... Popoludní som ho vzal na prechádzku do lesa a celý bol šťastný, že môže pozorovať gibony na stromoch... Navečeral sa so správcom, potom šiel spať, lebo sa chytro unaví. Správcovi som povedal, že budem večerať sám vo

svojej pracovni, aby mi tam pripravil studené jedlo. Keď sme tam jedli spolu s Tuanom, spomenul som mu zlato. Hneď mi povedal, že si nemusím robiť starosti, že si dá poslať z hlavného mesta ďalšie zlato, ak ho bude potrebovať, a ja mu môžem dlh vrátiť po splátkach. ‚Pomoc, ktorú mi teraz poskytneš, budem pokladať za úroky na tvoj dlh!' dodal s úsmevom. Taký bol Tuan, pane. Naozaj pozoruhodný človek. Chytro vypil pohár vína, potom sme zašli do dielničky čo mám v záhradnej búde; skúšam v nej nové liečivá. Tuan položil ľavú ruku na dosku sekačky a zažmúril oči. Práve som nastavoval sekáč, keď ma ktosi drgol do lakťa. ‚Ten zlý dedo mi ukradol dievča!' skríkol mi za chrbtom syn. Sekáč padol a odsekol Tuanovi štyri prsty. Zvalil sa na stôl a zdesený vykríkol. Rýchlo som hľadal nádobu so zásypom, aby som zastavil krvácanie. Vtom môj syn chytil zo stola železný tĺčik a celou silou ho udrel do temena..."
Zúfalo pozrel na sudcu. Potom sa chytil oboma rukami hrany stola a povedal:
"Do spálne zasvietil jasný mesiac a chlapca zobudil. Cez oblok videl, ako s Tuanom kráčame do záhradnej búdy. Mesačný svit ho vždy privedie do akéhosi tranzu... Môj syn nevedel, čo robí, vaša ctihodnosť! Je vždy taký krotký, on..." Hlas mu úplne zlyhal.
"Pán Wang, je pochopiteľné, že vášho syna nebudeme súdiť. Slabomyseľné osoby nespadajú do právomoci zákona. Teraz vás pán Tao, môj pobočník, zavedie do vedľajšej kancelárie. Tam vyhotovíte správu, v ktorej podrobne opíšete všetko, čo viete o organizácii a pôsobení pašeráckej siete, vrátane mien a adries všetkých agentov, ktorých poznáte. Mimochodom, je medzi nimi aj pán Leng, majiteľ záložne?"
"Nie, pane! Hádam ho neupodozrievate? Je to môj sused a nikdy..."
"Počul som, že pravidelne chodí do Ťiang-peiu, kde je dôležité centrum pašeráckej organizácie."
"Manželka pána Lenga je strašne žiarlivá," sucho poznamenal Wang. "Nedovolí mu mať v dome iné ženy. Zariadil si preto osobitnú domáchosť v Ťiang-pei."
"Tak teda. Keď spomínanú správu budete mať hotovú, podpíšem ju a zapečatím, pán Wang, potom opíšete smutný koniec pána Tuana. Ešte dnes v noci pošlem obidve správy po osobitnom poslovi do sídelného mesta. Prihovorím sa v nich, aby vás posudzovali zhovievave, a zdôrazním, že ste nám dobrovoľne poskytli informácie, ktoré pomôžu úradom zneškodniť pašerácku sieť. Dúfam, že na to prihliadnu a podstatne vám skrátia čas, ktorý máte stráviť vo väzení. Nech už bude tak či onak, pokúsim sa zariadiť, aby vás mohol váš syn z času na čas navštíviť vo väzení. Odveď pána Wanga do tvojej pracovne, Tao Kan. Daj mu písacie potreby a prikáž, aby ho nik nevyrušoval."
Keď sa Tao Kan vrátil, sudca Ti stál pred otvoreným oblokom s rukami založenými za chrbtom. S pôžitkom vdychoval čerstvý vzduch, čo prúdil do miestnosti z malej záhrady ohradenej múrom a vysadenej banánovníkmi. Ukázal na množstvo sýtozelených listov a povedal:
"Pozri, Tao Kan, na tie nádherné strapce banánov! Už dozreli. Povedz veliteľovi, aby mi zopár priniesol do mojej rezidencie, chcel by som ráno pohostiť gibony."
Tao Kan prikývol a dlhú tvár mu oživil široký úsmev.
"Dovoľte, pane, aby som vám blahoželal ku..."
"Len vďaka tvojmu pohotovému a účinnému zásahu sme mohli pomerne rýchlo vyriešiť taký komplikovaný prípad. Prepáč, že som ťa tak stroho odbil, keď prišiel pán Wang. V skutočnosti som sa obával toho rozhovoru, lebo nič mi nie je také odporné, ako keď vidím, že sa predo mnou zrúti človek, nech by to bol aj zločinec. No pán Wang sa držal celkom statočne. Jeho veľká láska k synovi mu dodávala akúsi dôstojnosť, Tao Kan."
Sudca si znova sadol do kresla za stolom.
"A teraz napíšem list seržantovi Chungovi do Ťiang-peiu. Oznámim mu, že pašerácky prípad je vyriešený a nech sa vráti aj s mojimi dvoma pobočníkmi. A ty vydaj potrebné rozkazy, aby prepustili z väzenia nášho priateľa zo záložne. Dúfam, že hodiny strávené vo väzení mu poskytli dosť príležitosti na rozmýšľanie."
Zodvihol štetec na písanie, vtom sa však zháčil a pokračoval:
"Teraz, Tao Kan, keď som ťa spoznal bližšie pri spoločnej práci na prípade, chcem ti oznámiť, že ťa rád prijmem medzi mojich stálych spolupracovníkov. Avšak pre tvoju budúcu kariéru kriminálneho vyšetrovateľa ti dám jednu radu. Nikdy nesmieš pripustiť, aby si sa dal citove strhnúť prípadmi, ktoré práve riešiš. To je najdôležitejšie, Tao Kan, ale aj najťažšie. Sám by som to mal vedieť, no zatiaľ som sa to nenaučil."